

RP 112/2008 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2009 och till vissa andra ändringar som gäller grunderna för inkomstskatten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Denna proposition innehåller ett förslag till progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas vid statsbeskattningen för 2009. I propositionen föreslås dessutom ändringar i inkomstskattelagen, lagen om beskattningsförfarande och lagen om skatteredovisning.

Förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen enligt inkomstskattelagen slopas. Till inkomstskattelagen fogas bestämmelser om ett nytt arbetsinkomstavrdrag som ersätter förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen. Genom avdraget genomförs från 2009 lättnader i förvärvsinkomstbeskattningen som hittills har genomförts genom utökning av förvärvsinkomstavrdraget inom kommunalbeskattningen eller statsbeskattningen. För att lindra beskattningen av pensionsinkomster utökas pensionsinkomstavrdraget både vid statsbeskattningen och vid kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavrdraget för make som får pensionsinkomst höjs till samma belopp som pensionsinkomstavrdraget för ensamstående personer. I lagen om skatteredovisning görs ändringar som är nödvändiga för slopandet av förvärvsinkomstavrdraget.

Rätt att betala ut kompensation för skattefria resekostnader utvidgas om en anställd arbetar på annan plats än på den egna arbetsgivarens driftsställe, om arbetsstället är beläget mer än 100 kilometer från den skattskyld-

diges bostad och den skattskyldige på grund av resan till arbetsstället har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av arbetsställets läge.

Kultursedeln och andra sedvanliga och skäliga frivilliga motions- och kulturverksamheter som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren föreskrivs som skattefri personalförmån upp till 400 euro. Inkomstskattelagens bestämmelse om skattefria sociala förmåner uppdateras.

Hushållsavrdragets maximibelopp höjs till 3 000 euro. Dessutom utvidgas hushållsavrdragets tillämpningsområde till installation, underhåll och handledning i fråga om apparatur som hänför sig till data- och informationsteknik. Maximibeloppen för medel som överförs till idrottsutövarfonder höjs. Självriskandelen för avdragbara kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen höjs från 500 euro till 600 euro.

Dessutom föreslås bestämmelser om fysiska personers rätt på viss tid att avdra penningdonationer till universitet eller högskola i beskattningen av förvärvsinkomster.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2009. Avsikten är att lagarna ska tillämpas från och med beskattningen för år 2009.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge	3
1.1 Lindring av beskattningen av förvärvsinkomster	3
1.2 Beskattning av pensionsinkomst	4
1.3 Skattefria ersättningar för resekostnader	4
1.4 Motions- och kulturverksamhet som skattefri personalförmån	7
1.5 Avdrag av donationer i beskattningen	9
1.6 Periodisering av idrottsinkomst	10
1.7 Hushållsavdrag	10
1.8 Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen	10
1.9 Skattefria sociala förmåner	11
2 Föreslagna ändringar	11
2.1 Lindring av beskattningen av förvärvsinkomster	11
2.2 Beskattning av pensionsinkomst	12
2.3 Skattefria ersättningar för resekostnader	13
2.4 Motions- och kulturverksamhet som skattefri personalförmån	16
2.5 Donationsavdrag för fysiska personer	19
2.6 Periodisering av idrottsinkomst	20
2.7 Utvidgning av hushållsavdraget	20
2.8 Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen	21
2.9 Skattefria sociala förmåner	21
3 Propositionens konsekvenser	22
4 Beredningen av propositionen	27
5 Samband med andra propositioner	27
6 Ikraftträdande	27
LAGFÖRSLAGEN	28
Lag om inkomstskatteskalan för 2009	28
om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen	29
om temporär ändring av 16 § i lagen om beskattningsförfarande	33
om upphävning av 10 § lagen om skatteredovisning	34
BILAGA	35
PARALLELLTEXT	35
om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen	35

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lindring av beskattningen av förvärvsinkomster

Enligt statsminister Matti Vanhanens andra regeringsprogram lindras beskattningen av arbete under regeringsperioden med sammanlagt 1,1 miljarder euro. De skattepolitiska åtgärderna dimensioneras på ett sådant sätt att de inte äventyrar en långsiktigt hållbar offentlig ekonomi eller de åtaganden som ingår i Finlands stabilitetsprogram. Tidpunkten för skatteändringarna slås fast med beaktande av konjunkturläget, så att tillväxten kan hållas så stabil som möjligt. Dessutom beaktas löneuppgörelserna vid dimensioneringen och den tidsmässiga förläggningen av lindringarna i inkomstskatten. Tyngdpunkten inom skattepolitiken ligger på en lindrigare beskattning av arbete. Inkomstbeskattningen lindras i alla inkomstklasser.

År 2008 lindrades beskattningen av förvärvsinkomsterna med 330 miljoner euro. Dessutom gjordes en inflationsjustering om två procent i den progressiva inkomstskatteskalan, vilket enligt uppskattning sänkte avkastningen från inkomstskatten till staten med 170 miljoner euro. Den reserv för skattelindringar på 1,1 miljarder euro som ingick i regeringsprogrammet användes däremot inte alls eftersom ökningen av förtjänstnivån med beaktande av lindringen räckte för att förhindra en stramare genomsnittlig beskattning, men beskattningen lindrades inte på det sätt som avses i regeringsprogrammet.

Under de senaste åren har skattelättnaderna i fråga om förvärvsinkomst genomförts genom lättnader i inkomstskatteskalan och genom att utöka antingen kommunalbeskattningens eller statsbeskattningens förvärvsinkomstavdrag. Enligt 124 § 4 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) stadgas särskilt om den skatteskala som ska tillämpas vid varje års beskattning av förvärvsinkomst. I det differentierade inkomstskattesystemet gäller den progressiva inkomstskatteskalan fysiska personers och dödsboms förvärvsinkomst.

Föreskrifter om förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen ingår i 105 a § i inkomstskattelagen och föreskrifter om för-

värvsinkomstavdrag vid statsbeskattningen ingår i 125 § i inkomstskattelagen. Bägge avdragen räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandel av utdelningsbar företagsinkomst samt förvärvsinkomstandel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i sammanslutning. Förvärvsinkomstavdragen inriktas på löneinkomsten och övrig aktiv inkomst, varvid skattelättnaden inom förvärvsinkomstavdragets verkningsområde inriktas på beskattningen av arbete.

Förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen togs i bruk vid 2006 års beskattning. Avdraget görs från den inkomstskatt på förvärvsinkomsten som ska betalas till staten. Förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen är 3,6 procent för den del av de nämnda inkomsterna som överskrider 2 500 euro. Avdragets maximibelopp är dock högst 400 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 0,9 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som ska betalas till staten. När nettoförvärvsinkomsten är ca 78 000 euro beviljas inget förvärvsinkomstavdrag vid statsbeskattningen.

Till den del beloppet på förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen är större än beloppet på den inkomstskatt som ska betalas till staten, räknas ett belopp motsvarande den överstigande mängden den skattskyldige till godo på samma sätt som det förskott som innehållits på basis av förskottsinnehållningspliktiga inkomster används för betalning av den skattskyldiges skatter och avgifter. I likhet med förskottsinnehållningen avdras de belopp som räknas den skattskyldige till godo i samband med betalningsredovisningen för skatterna från statens debiteringsandel vilket innebär att det belopp som överstiger inkomstskatten till staten inte inverkar på fastställandet av kommunalskatten, kyrkoskatten och sjukförsäkringens sjukvårdspremie. Avdraget har således gett möjligheter att

genomföra skattelindringar utan sänkning av kommunernas och andra skattetagares inkomster, med undantag för staten. Förfarandet har samtidigt upplevts som problematiskt med avseende på budgetprinciperna enligt grundlagen, eftersom statens skatteinkomster inte till fullt belopp syns som inkomst i statens budget. På motsvarande sätt syns inte det belopp som ska betalas från statens medel som utgift i statens budget. Därför har man beslutat avstå från förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen.

1.2 Beskattning av pensionsinkomst

Pensionsinkomstens skattegrad kan påverkas framför allt genom pensionsinkomstavdrag. Om pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen föreskrivs i 100 § i inkomstskattelagen och om pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen i 101 § i inkomstskattelagen. Pensionsinkomstavdragen görs på den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst.

Fullt pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen räknas ut så att från full folkpension, som har multiplicerats med talet 3,53 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 53 procent av det belopp varmed nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget. Då fullt pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen räknas ut, anses som full folkpension det belopp som under skatteåret har betalats till en ensamstående såsom full folkpension, som var 6 701,52 euro år 2008.

Fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen räknas så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,37, varefter produkten minskas med beloppet av fullt grundavdrag och återstoden avrundas till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 70 procent av det överskjutande beloppet. Då

fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen räknas ut, anses som full folkpension det belopp som under skatteåret har betalats till en ensamstående såsom full folkpension. En skattskyldig, på vilken bestämmelserna om makar i inkomstskattelagen tillämpas, beviljas pensionsinkomstavdrag för make vid kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavdrag för make räknas annars på det sätt som nämns ovan, men som makens fulla folkpension anses det belopp som under skatteåret har betalats till en make såsom full folkpension.

För en make som lyfter folkpension är den fulla folkpensionen mindre än för en ensamstående pensionstagare, eftersom det anses att en make når samma utkomstnivå med mindre inkomster än en ensamstående med sin större pension. Då pensionsinkomstavdragen är dimensionerade så att den som får en pensionsinkomst som motsvarar full folkpension inte behöver betala skatt på sin pension, är på grund av skillnaderna i folkpensionens storlek även fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen mindre för makar än för ensamstående pensionstagare. Kommunalbeskattningen är således till dessa delar för närvarande något stramare för makar än för ensamstående.

På grund av pensionsinkomstavdragen är beskattningen av pensionärer med små inkomster betydligt lägre än beskattningen av löneinkomster. Fram till 2008 var dock skattegraden för pensionsinkomst högre än skattegraden för löneinkomst i inkomstintervallet ca 13 000—31 000 euro, då man jämför skattegraden för en ensamstående pensionstagare och en 53 år fylld löntagare. År 2008 lindrade man beskattningen av pensionsinkomster så att beskattningen av pensionstagare vid jämförelse på ovan nämnda sätt lindrades på alla inkomstnivåer till högst nivån för beskattning av löntagare.

1.3 Skattefria ersättningar för resekostnader

Ersättningar för resekostnader som hänför sig till arbetsresor

Skattepliktig inkomst är enligt 71 § i inkomstskattelagen inte kostnadsersättningar för resor, dagtraktamenten, måltidsersätt-

ningar och logiersättningar som arbetsgivaren har betalt för arbetsresor. Med arbetsresa avses enligt 72 § i inkomstskattelagen en resa som en skattskyldig tillfälligt företar till ett särskilt arbetsställe för att utföra arbetsuppgifter. Som arbetsresa betraktas inte resa mellan den skattskyldiges bostad och den egentliga arbetsplatsen och inte heller veckosluts- och liknande resor som under pågående arbetskommendering har företagits mellan bostaden och det särskilda arbetsstället.

Begreppet egentlig arbetsplats definieras i Skattestyrelsens beslut om skattefria resekostnadsersättningar (1262/2007). Enligt 5 § i beslutet avses med egentlig arbetsplats en plats där löntagaren arbetar stadigvarande. Så är t.ex. det egna kontoret en kontorsanställdas egentliga arbetsplats. Enligt 5 § i beslutet anses såsom egentlig arbetsplats den plats där löntagaren avhämtar arbetsorder, förvarar arbetsplagg, redskap och material vilka han använder i arbetet, eller annan i fråga om arbetets utförande motsvarande plats, om löntagaren på grund av arbetets rörlighet inte har en plats där han stadigvarande arbetar. Den egentliga arbetsplatsen för t.ex. en chaufför med rörligt arbete anses vara den depå där bilen förvaras mellan arbetspassen. Den anställda kan inte betalas skattefri ersättning för resekostnader då han eller hon arbetar på den egentliga arbetsplatsen.

En anställd med flera arbetsgivare kan ha flera egentliga arbetsplatser. Även om en anställd endast har en arbetsgivare kan den anställda ha flera egentliga arbetsplatser. Så är det t.ex. om han eller hon regelbundet arbetar på flera arbetsställen och förutsättningarna för en s.k. sekundär arbetsplats inte uppfylls.

Med särskilt arbetsställe avses en tillfällig plats för utförande av arbetsrelaterade uppgifter. Om t.ex. en kontorsanställd deltar i ett möte i ett kundföretags lokaler, innebär det en arbetsresa till ett särskilt arbetsställe. På motsvarande sätt är en chaufför på arbetsresa när han eller hon lämnar depån för en arbetskörning. En anställd kan betalas skattefri ersättning för resekostnader per arbetsdag när den anställda arbetar på ett särskilt arbetsställe.

En anställd kan också ha en sekundär arbetsplats. Föreskrifter om sekundär arbetsplats ingår i 71 § 1 mom. i inkomstskattelagen. Som sekundär arbetsplats betraktas en-

ligt bestämmelsen ett ordinarie verksamhetsställe för arbetsgivaren eller ett samfund som hör till samma intressesfär som arbetsgivaren, om det är beläget på en annan ort eller i en annan stat än den egentliga arbetsplats som ska betraktas som arbetstagarens primära arbetsplats. En anställd har således en sekundär arbetsplats om han eller hon har en egentlig arbetsplats och dessutom regelbundet arbetar på ett annat verksamhetsställe som hör till den egna arbetsgivaren eller ett samfund som hör till samma intressesfär som arbetsgivaren. Om arbetsgivaren t.ex. har verksamhetsställen både i Helsingfors och i Tammerfors och den anställda bor i Helsingfors och arbetar på ett arbetsställe där, men också regelbundet arbetar t.ex. två dagar i veckan på verksamhetsstället i Tammerfors, är verksamhetsstället i Helsingfors egentlig arbetsplats och verksamhetsstället i Tammerfors sekundär arbetsplats. Den anställda kan betalas skattefri ersättning för arbetsresor per arbetsdag när han eller hon arbetar på den sekundära arbetsplatsen, men de skattefria ersättningarna är mer begränsade än vid arbete på ett särskilt arbetsställe. För en resa till en sekundär arbetsplats kan kostnadsersättningar för resor och skäligen logikostnader betalas skattefritt. Däremot kan skattefria dagtraktamenten eller måltidsersättningar inte betalas.

I praktiken är arbetssituationerna mycket olikartade. Definitionerna ovan medför inga problem om den anställda har en klar egentlig arbetsplats, t.ex. ett eget kontorsrum, där den anställda arbetar permanent. Situationen blir öppen för tolkningar om den anställda inte arbetar permanent på ett arbetsställe utan utför olika långa arbetspass på olika arbetsställen.

Många underleverantörsföretag inom varvsbranschen har anställda som inte alls arbetar i arbetsgivarens lokaler utan utför allt arbete på varven. Vissa anställda arbetar ibland på varvet och ibland i arbetsgivarens monteringshall. Högsta förvaltningsdomstolen har utfärdat beslut enligt vilka varvet har betraktats som den anställdas egentliga arbetsplats. Det senaste publicerade beslutet av högsta förvaltningsdomstolen om varvsarbete är från 2006 (HFD:2006:45). Det gällde ett bolag som utförde underleveransarbeten på varvet och som hade betalat skattefria dag-

traktamenten och kilometerersättningar direkt till personer som hade anställts vid ett varv i Helsingfors. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att varvet i Helsingfors var egentlig arbetsplats för bolagets anställda. Dagtraktamentena och kilometerersättningarna var således skattepliktiga.

Inkomstskattelagen föreskriver separat om anställda inom s.k. särskilda branscher. Inom branscher där arbetstagaren ofta måste byta arbetsställe på grund av att det för branschen typiska arbetet är kortvarigt ska enligt 72 § 2 mom. i inkomstskattelagen också de dagliga resorna mellan bostaden och ett särskilt arbetsställe betraktas som arbetsresa, under förutsättning att den skattskyldige inte har någon egentlig arbetsplats. Bestämmelsen har i praktiken ansetts gälla byggnads- och skogsbranschen. Eftersom det är typiskt för branscherna att arbetsställena ständigt byts, har arbetsobjekt inom byggnads- och skogsbranschen inte ansetts utgöra en egentlig arbetsplats trots att en enskild anställd faktiskt skulle arbeta bara på ett arbetsställe. Ett arbetsställe är dock inte ens inom de särskilda branscherna ett i inkomstskattelagen avsett särskilt arbetsställe om arbetet på det räcker längre än de fastställda tider som föreskrivs för tillfälliga arbetsresor i 72 a § i inkomstskattelagen.

Inom de särskilda branscherna är begreppet arbetsresa mer omfattande än inom andra branscher. Samtidigt är de skattefria ersättningarna för resekostnader mer begränsade. Enligt 71 § i inkomstskattelagen betraktas skattefria kilometerersättningar som betalas till arbetstagaren som skattefri inkomst. Om arbetstagaren inte har tillfälle att utnyttja av arbetsgivaren ordnad arbetsplatsbespisning på ett särskilt arbetsställe eller i dess omedelbara närhet, betraktas också måltidsersättningar som skattefri inkomst. En arbetstagare inom en särskild bransch kan inte betalas skattefria dagtraktamenten för dagliga arbetsresor. För arbetsresor som varar över natten kan också skattefria dagtraktamenten betalas.

Dagtraktamente och måltidsersättning definieras i Skattestyrelsens beslut om skattefria resekostnadsersättningar. Med dagtraktamente avses enligt beslutet måttlig ersättning för de ökningarna av måltids- och andra levnads-kostnader som arbetsresan förorsakar den skattskyldige. Till dagtraktamente räknas inte

ersättning för resande eller logi. Betalning av dagtraktamente förutsätter att den särskilda platsen för arbetets utförande ligger på längre än 15 kilometers avstånd från löntagarens egentliga arbetsplats eller bostad, beroende på från vilketdera stället resan företagits. Den särskilda platsen för arbetets utförande ska dessutom ligga på längre än 5 kilometers avstånd både från den egentliga arbetsplatsen och från bostaden. Enligt beslutet kan partiellt dagtraktamente på 14 euro betalas för en arbetsresa som varar över sex timmar. Hel-dagstraktamente på 32 euro kan betalas för en arbetsresa som varar över tio timmar. Beloppen på dagtraktamenten för resor utomlands definieras enligt land.

Erläggandet av måltidsersättning förutsätter att dagtraktamente inte erläggs för arbetsresan och att löntagaren inte till följd av arbetets art har möjlighet att under sin måltidsrast inta sin måltid på sitt vanliga måltidsställe. Måltidsersättningens maximibelopp är 8 euro. Måste löntagaren under arbetsresan inta måltider två gånger utanför sitt vanliga måltidsställe och dagtraktamente inte erläggs för arbetsresan, är måltidsersättningens maximibelopp 16 euro.

Beloppen på skattefria resekostnadsersättningar fastställs årligen på grundval av beräkningar utförda av statens arbetsmarknadsverk. Innan beloppen fastställs ska Skatteförvaltningen bereda kostnadsersättningsdelegationen möjlighet att yttra sig.

Arbetsresans tillfällighet

Lagen innehöll inga bestämmelser om maximal varaktighet för tillfällig arbetsresa före ändringen av inkomstskattelagen i slutet av 2005. Genom lag 1227/2005 fogades till inkomstskattelagen en ny 72 a §. Enligt huvudbestämmelsen i paragrafens 1 mom. betraktas som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe arbete på samma arbetsställe i högst två år.

Enligt 72 a § 2 mom. i inkomstskattelagen betraktas som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som

upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. Dessutom förutsätts att arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefria inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge.

Enligt 72 a § i inkomstskattelagen, är det inte fråga om tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe om det genast från det att arbetet börjar är känt att den skattskyldiges arbete kommer att fortgå en längre tid än tidsfristen på samma plats och några skattefria resekostnadsersättningar kan då överhuvudtaget inte betalas till den skattskyldige. I annat fall leder regleringen till en situation där skattefria resekostnadsersättningar alltid kan betalas när ett arbete inleds på ett nytt arbetsställe oberoende av om det överhuvudtaget är fråga om sådana omständigheter som kan anses vara tillfälliga.

Eftersom man inte alltid med säkerhet vet hur länge arbetet kommer att vara när en arbetstagare inleder arbetet, har inkomstskattelagen kompletterats med bestämmelser för situationer då ett arbete som skulle vara tillfälligt av oförutsedda orsaker fortsätter över de lagstadgade tidsfristerna. Enligt 72 a § 3 mom. i inkomstskattelagen anses arbete som fortgår över tidsfristerna av oförutsedd orsak som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe ända tills det tydligt kan påvisas att arbetet kommer att fortgå en längre tid. I så fall förlorar den skattskyldige inte retroaktivt redan utbetalade skattefria resekostnadsersättningar, men skattefria ersättningar kan inte längre betalas efter att det tydligt kan påvisas att arbetet fortsätter två år, eller i en situation som avses i 72 a § 2 mom. i inkomstskattelagen, tre år längre.

Tidsfristerna enligt 72 a § tillämpas om ett särskilt arbetsställe under de två eller tre år som ska tillämpas på fallet varit den skattskyldiges huvudsakliga arbetsställe, dvs. när över hälften av arbetsdagarna under tidsfristen har utförts på arbetsstället i fråga. Tidsfristen börjar räknas från början, om den skattskyldiges arbete på samma arbetsställe har avbrutits för en sammanhängande period

av minst sex månader och den skattskyldige under denna tid har arbetat på ett annat arbetsställe.

Den ändring av inkomstskattelagen som trädde i kraft i början av 2006 skapade klarhet i fråga om långtidskommenderingar. Lagändringen avgjorde hur långvarigt arbete kan vara arbete under tillfällig arbetsresa enligt inkomstskattelagen och i vilket skede det på grund av arbetets långvarighet blir fråga om arbete på arbetstagarens egentliga arbetsplats. Skillnaden är relevant i skattehänseende: skattefria resekostnadsersättningar kan nämligen inte betalas om arbetstagaren arbetar på sin egentliga arbetsplats.

Genom den ändring av inkomstskattelagen som trädde ikraft i början av 2006 ändrades begreppet arbetsresa inte med undantag av tillfällighetens maximala varaktighet. Tidigare beskattnings- och rättspraxis förblev således i kraft vid avgörande av frågan om det över huvudtaget handlar om arbete under förhållanden där arbetstagaren kan anses vara på arbetsresa. Om arbetstagaren inte anses vara på arbetsresa, kan de maximala tidsgränserna för tillfällighet inte alls tillämpas. I så fall handlar det ofta om tolkning av om arbetstagaren trots arbetets kortvarighet anses arbeta stadigvarande på stället på så sätt att det handlar om arbetstagarens egentliga arbetsplats. Om så är fallet, är arbetstagarens resekostnadsersättningar skattepliktig inkomst från första arbetsdagen. En butikskassa eller en arbetstagare som har anställts på kontor för sommarjobb eller annan kortvarig visstidsanställning arbetar trots arbetets kortvarighet på sin egentliga arbetsplats och har inte rätt till skattefria resekostnadsersättningar. På motsvarande sätt anses t.ex. en arbetstagare som anställts av ett underleverantörsföretag direkt för att arbeta i kundföretagets lokaler arbeta på sin egentliga arbetsplats även om den tid arbetet räcker skulle understiga tidsfristerna för tillfällighet.

1.4 Motions- och kulturverksamhet som skattefria personalförmån

Arbetstagarnas funktionsförmåga, kompetens och motivation är en förutsättning för företagets och andra arbetsamfundets framgång. Omsorgen om arbetstagarnas arbets-

förmåga samt psykiska och fysiska välbefinnande är aktuellt nu och särskilt i framtiden när den genomsnittliga pensioneringsåldern ökar. Rekreations- och hobbyverksamhet som anordnas av arbetsgivaren kan betraktas som verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan. Att sköta om det fysiska och psykiska välbefinnandet är viktigt och det har med rätta varit starkt framme både i företagshälsovården och i verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan.

Sedvanlig och skälig rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar för hela personalen är med stöd av 69 § en skattefri förmån. Det handlar om verksamhet som upprätthåller och förbättrar hela personalens trivsel och prestationsförmåga eller arbetsplatsens människorelationer, som genomförs med tanke på arbetstagarens förmån och som inte har en nämnvärd spareffekt på personalens levnadskostnader. När man bedömer sedvanlighet och skälighet är det av betydelse dels vilken förmånens kvalitet och penningvärde är, dels vilken praxis som i allmänhet iakttas när arbetsgivare beviljar arbetstagare förmåner. Olika typer av förmåner varierar med avseende på kvalitet och penningvärde.

För att rekreations- och hobbyverksamhet som ordnas av arbetsgivaren ska vara en skattefri förmån bör den riktas till hela personalen så att en likadan förmån står till alla arbetstagares förfogande. Om arbetsgivaren har verksamhetsställen i olika orter, kan förmånen ordnas på olika sätt på olika verksamhetsställen förutsatt att förmånen till sina kostnader är den samma för alla arbetstagare.

Utgångspunkten för skattefriheten är att verksamheten ordnas av arbetsgivaren. Exempel på skattefri rekreations- och hobbyverksamhet som ordnas av arbetsgivaren är gemensamma motions- och kulturevenemang som arbetsgivaren ordnar för hela personalen. Arbetsgivare har redan länge sporrat sina anställda att sköta särskilt sin fysiska kondition med hjälp av motion för att upprätthålla arbetsförmågan. Däremot har konst- och kulturtjänster inte utnyttjats i motsvarande utsträckning.

Arbetsgivaren kan ordna motion för personalen skattefritt t.ex. genom att själv utrusta ett gym eller anställa en motionsinstruktör i sina egna lokaler. Motionstjänsterna kan ock-

så köpas av en utomstående tjänsteproducent varvid arbetsgivaren betalar kostnaderna direkt till tjänsteproducenten. Kultur- och annan hobbyverksamhet för personalen kan anses vara ordnad av arbetsgivaren när arbetsgivaren ställer hobby- och klubblokaler till personalens förfogande, stöder personalens organiserade klubbverksamhet finansiellt eller ordnar olika gemensamma kultur- eller andra hobbyevenemang. Också kulturtjänster kan således under vissa förutsättningar genomföras genom att de köps av utomstående. Arbetsgivaren kan t.ex. köpa biljetter till hela personalen för en viss teater- eller musikkföreställning och arbetsgivaren betalar kostnaderna direkt till tjänsteproducenten. Det förutsätter att kostnaden för biljetterna är skälig. Däremot är det inte möjligt att arbetsgivaren skulle betala sina arbetsgivare priset på biljetterna till ett visst eurobelopp.

Om arbetstagaren fritt kan välja formen och tidpunkten för hobbyverksamheten är det i rätt hög grad en tolkningsfråga huruvida det handlar om verksamhet som ordnats av arbetsgivaren eller ersättning av arbetstagarens egna hobbykostnader. Det här gränsdragningsproblemet aktualiserades när motionssedeln kom ut på marknaden. Ärendet avgjordes genom att man fogade en uttrycklig bestämmelse till inkomstskattelagen enligt vilken en motionsedel som erhållits av arbetsgivaren blev en skattefri förmån från början av skatteåret 2004. En motionstjänst kan således numera betalas också med en motionsedel som erhållits av en tredje part. Arbetstagarna kan välja en motionsplats som accepterar sedeln som betalningsmedel, och utnyttja förmånen när de vill.

Ändå är användningen av motionssedeln behäftad med samma begränsningar som övrig fri rekreations- och hobbyverksamhet. Verksamheten ska vara ordnad av arbetsgivaren, sedvanlig och skälig samt riktad till hela personalen. Dessutom måste man vid användning av skattefri motionsförmån såsom motionssedeln kunna säkerställa att förmånen används av den person som arbetsgivaren har gett den till. Om motionssedlar kan användas av t.ex. familjemedlemmar, är deras värde till hela beloppet lön.

Vid användning av motionssedlar anses motionsformer som finländarna i allmänhet utövar vara sedvanlig motion enligt motiver-

ingarna i propositionen med förslag till ändring av inkomstskattelagen (RP 49/2003 rd). Sådana former är t.ex. gym- eller simhallsbesök samt spelturer och motionstimmar med handledning. Motionssedeln kan inte användas t.ex. för inträdesavgifter till idrottsevenemang.

I lagen föreskrivs inget belopp som skulle anses vara en i bestämmelsen avsedd skäligen förmån. I beskattningspraxis godkänns en årlig kostnad på ca 200 euro per arbetstagare som skäligt kostnadsbelopp för frivillig motionsutövning. I praktiken tillämpas beloppet om arbetsgivaren har ordnat motionsmöjligheter också i sina egna lokaler. Om möjligheten endast erbjuds utanför egna lokaler kan kostnaden vara något större. Det bör också observeras att skäligheten för stöd för annan rekreativ- eller hobbyverksamhet bedöms separat. Kostnaderna för gemensamma teaterbesök som arbetsgivaren ordnar för arbetstagarna ingår t.ex. inte i det nämnda beloppet.

Också kulturtjänster kan numera köpas hos utomstående tjänsteproducenter med sedlar som tillhandahålls av tredje part. I avvikelse från motionssedeln är en kultursedel som arbetsgivaren bekostar för personalen inte skattefri. Centralskattenämnden har gett ut förhandsavgörandet 056/2005 om sedelns beskattningsbehandling. Centralskattenämnden ansåg att det handlar om en skattepliktig förmån. Högsta förvaltningsdomstolen gjorde samma bedömning (HFD 278/2005). Att arbetsgivaren bekostar möjligheten för de anställda att betala med kultursedel i olika kulturinstitutioner och på kulturevenemang anses således inte vara skattefri rekreativ- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar såsom det avses i 69 § 1 mom. 4 punkt i inkomstskattelagen. Arbetstagarens förmån bör anses vara skattepliktig förvärvsinkomst såsom det avses i 61 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Kultursedeln används betydligt mindre än motionssedeln. Orsaken kan vara att den är skattepliktig och att användningen medför kostnader. Motionssedlarna används däremot aktivt. Antalet motionsbesök som nationellt bekostas med motionssedlar uppgår på årsnivå till flera miljoner.

1.5 Avdrag av donationer i beskattningen

Den skattskyldige kan i beskattningen avdra kostnader för förvärvande eller bibehållande av skattepliktig inkomst. Övriga kostnader är utgångsmässigt inte avdragbara i beskattningen. T.ex. donationer och bidrag för allmännyttig verksamhet anknyter inte till förvärvande eller bibehållande av inkomst och är således inte avdragbara. På grundval av ett särskilt donationsavdrag är vissa donationer dock avdragbara i samfundsbeskattningen. I beskattningen av fysiska personer är donationerna inte alls avdragbara.

Bestämmelser om samfunds donationsavdrag ingår i inkomstskattelagen. Enligt 57 § i inkomstskattelagen får ett samfund enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet från sin inkomst dra av

1) en penningdonation på minst 850 euro och högst 250 000 euro som gjorts för att främja vetenskap, konst eller bevarande av kulturarvet i Finland till en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller till ett sådant universitet eller en sådan högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller en universitetsfond i anknytning till dessa,

2) en penningdonation på minst 850 euro och högst 50 000 euro som gjorts för att främja vetenskap, konst eller bevarande av kulturarvet i Finland till en av Skattestyrelsen angiven förening eller stiftelse inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en fond i anknytning till dessa, vars egentliga uppgift är att understödja vetenskap eller konst eller bevara kulturarvet i Finland.

Universitetslagstiftningen ska förnyas så att verksamheten enligt den nya universitetslagen kan inledas 2010. I och med förnyandet av universitetslagstiftningen förändras universitetens ställning från statliga räkenskapsverk till självständiga offentlighetsrättsliga verk. Dessutom avser man att enligt lagen om stiftelser (109/1930) föreskriva om Aaltouniversitetet, till vilket de till universitetet hörande uppgifterna jämte rättigheter och skyldigheter ska överföras som offentlig förvaltningsuppgift. Staten är inte längre garant för universitetens soliditet eftersom universitetet inte längre fungerar i verkform. Samtidigt innebär universitetens nya ställning som juri-

disk person att deras ekonomiska och administrativa autonomi förstärks betydligt. Staten fortfar att finansiera universiteten också efter förnyandet av universitetslagstiftningen. Universiteten har också möjligheter att skaffa privat finansiering. Donationsavdraget fungerar som incitament för att universiteten ska få privat finansiering.

1.6 Periodisering av idrottsinkomst

Bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst togs in i inkomstskattelagen 1999. Som en idrottsutövares inkomst under skatteåret betraktas enligt bestämmelserna om periodisering inte den del av den inkomst han eller hon haft direkt med anledning av idrottsutövandet som under vissa förutsättningar har betalats till en träningsfond eller idrottsutövarfond. Idrottsinkomst som betalats in till en träningsfond kan användas för täckande av utgifter som under skatteåret uppkommit av idrottsutövande och träning. Det belopp som vid utgången av ett skatteår finns i fonden betraktas som skattepliktig förvärvsinkomst för skatteåret till den del det överstiger 20 000 euro.

Genom idrottsutövarfonden kan idrottare förbereda sig för tiden efter idrottskarriären. Medlen i idrottsutövarfonden tas efter idrottskarriärens slut ut under minst fem och högst tio år. På grund av särskilda skäl, såsom arbetsoförmögenhet, kan medlen inkomstföras snabbare än under fem år. Av idrottsinkomsten kan skattefritt till en idrottsutövarfond överföras högst 30 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år.

1.7 Hushållsavdrag

Bestämmelser om arbete som ger rätt till hushållsavdrag ingår i 127 a § 1 mom. i inkomstskattelagen. Till avdrag berättigar enligt lagrummet normalt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad som den skattskyldige använder. Från början av 2005 ger också arbeten i föräldrars eller far- och morföräldrars bostad rätt till avdrag. Enligt 127 a § 2 mom. betraktas reparation eller installation av hushålls-

maskiner eller anordningar i hushållet inte som sådant arbete som innebär underhåll av bostad.

Hushållsavdragets maximibelopp är 2 300 euro om året. I maximibeloppet kan ingå högst 1 150 euro i avdrag som beviljas med anledning av arbete som innebär underhåll eller ombyggnad. Om arbetet utförs som lönearbete i anställning är grunden för avdraget de obligatoriska socialskyddsavgifterna. Dessutom berättigar 30 procent av arbetstagarens lön till avdrag. Om arbetet utförs av ett företag är avdraget 60 procent av de arbetsersättningar som betalats till företaget. Avdraget beviljas till den del den avdragbara delen av kostnaderna överstiger självriskandelen om 100 euro.

Hushållsavdragets popularitet har stigit för varje år. År 2005 utnyttjade ca 220 000 skattskyldiga avdraget, och kostnaderna för det uppgick till 140 miljoner euro. Motsvarande uppgifter för år 2006 var ca 243 000 skattskyldiga och 165 miljoner euro. Det väntas att kostnaderna för avdraget år 2007 ska överstiga 175 miljoner euro.

1.8 Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses enligt 93 § i inkomstskattelagen kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dras av till ett belopp av högst 7 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger självriskandelen 500 euro. Vid beskattningen för 2006 beviljades 8100 000 skattskyldiga avdrag till ett sammanlagt belopp på ca 1,1 miljarder euro.

År 2007 höjdes avdragets maximibelopp från 4 700 euro till 7 000 euro. Självriskandelen höjdes dock inte i sammanhanget. Självriskandelen höjdes senast 1998, då från 2 500 mark (ca 420 euro) till 3 000 mark (ca 500 euro). Efter det har resekostnaderna ökat betydligt. Eftersom resekostnadsavdragets självriskandel inte har höjts på länge, har avdraget kommit att omfatta korta arbetsresor som tidigare på grund av självriskandelen har fallit utanför avdraget. Biljettpiserna inom kollektivtrafiken har t.ex. stigit så att de årlig-

ga kostnaderna för interna färdbiljetter i vissa städer redan överskrider självriskandelens gräns på 500 euro. Syftet med avdragets självrisk har dock varit att avdraget inte ska gälla dem som reser korta sträckor mellan bostaden och arbetsplatsen, vilket inte medför mer än sedvanliga resekostnader.

Självriskandelen i resekostnadsavdraget kan påverka arbetslösas benägenhet att ta emot arbete. Därför förminskas självriskandelen för personer som varit arbetslösa en del av året med 45 euro för varje arbetslöshetsmånad. För att helt obetydliga resekostnader ska falla utanför systemet motsvarar självriskandelen dock alltid minst beloppet för två månader, dvs. 90 euro.

1.9 Skattefria sociala förmåner

I 92 § i inkomstskattelagen föreskrivs om skattefria sociala förmåner. Paragrafen hänvisar till ett flertal bestämmelser enligt vilka socialförmåner betalas. Det har gjorts ändringar i bestämmelserna om socialförmåner som medför att alla hänvisningar i 92 § i inkomstskattelagen inte längre är aktuella.

Den nya folkpensionslagen (568/2007) trädde i kraft i början av 2008. Samtidigt trädde en ny lag om handikappförmåner (570/2007) och en lag om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) i kraft. Till följd av ändringarna bör hänvisningarna i 92 § punkterna 1, 6, 15 och 18 uppdateras i överensstämmelse med de nya lagarna.

Dessutom är lagen om hemförlovningspenning (910/1977) som nämns i 92 § 8 punkt upphävd. Avgångsbidrag och stöd för yrkesinriktad utbildning som avses i paragrafens 10 punkt betalas inte längre. Lagen om läroavtal (422/1967) som avses i paragrafens 12 punkt upphävdes i början av 1999. I stället för det sysselsättningsstöd och arbetsmarknadsstöd som avses i paragrafens 13 punkt betalas enligt nuvarande bestämmelser lönesubvention. De förmåner enligt lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten som avses i paragrafens 19 har från början av 2005 samlats i en ny lag om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005).

2 Föreslagna ändringar

2.1 Lindring av beskattningen av förvärvsinkomster

Regeringen föreslår att beskattningen av förvärvsinkomst år 2009 ska lindras med 1,03 miljarder euro. Dessutom föreslås en inflationsjustering om fyra procent i den progressiva inkomstskatteskalen, vilket enligt uppskattning sänker avkastningen från inkomstskatten till staten med 340 miljoner euro. Ändringarna minskar skatteinkomsterna med sammanlagt ca 1,37 miljarder euro. Då höjningen av förtjänstnivån 2009 beräknas vara 5 procent, beräknas beskattningen med beaktande av höjningen av förtjänstnivån lindras med 870 miljoner euro. Inflationsjusteringen i skatteskalen och kompensationen för den höjda förtjänstnivån utgör i så fall en andel på ca 500 miljoner euro av effekten på 1,37 miljarder euro.

I propositionen föreslås att vid beskattningen för skatteåret 2009 tillämpas en progressiv *inkomstskatteskala* som jämfört med 2008 års skala har lindrats genom en höjning av inkomstgränserna för alla inkomstklasser på skatteskalen samt genom en sänkning av alla marginalskatteprocentsatser. Den progressiva inkomstskatteskalans lägsta marginalskatteprocentsats sänks med 1,5 procentenheter, den andra med en procentenhet, den tredje med 1,5 procentenheter och den översta med en procentenhet.

Inkomstskattelagens 125 § ändras så att förvärvsinkomst avdraget vid statsbeskattning slopas och paragrafen föreskriver om ett nytt arbetsinkomst avdrag. Arbetsinkomst avdraget görs främst från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som ska betalas till staten. Till den del inkomstskatten på förvärvsinkomst till staten inte räcker för att göra avdraget, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, utdelningar som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandel av företagsinkomst som ska fördelas samt förvärvsinkomstandel av när-

ingsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning. Avdraget räknas således på grundval av samma inkomster som det nuvarande förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen.

Arbetsinkomstavrdraget är 5,2 procent för den del av de avdragbara inkomsterna som överstiger 2 500 euro. Avdragets maximala belopp är dock 600 euro. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro minskar avdragsbeloppet med 1,2 procent för den del av nettoförvärvsinkomsten som överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra skatteavdrag.

I 10 § i lagen om skatteredovisning (532/1998) föreskrivs om beaktande av förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen vid redovisning av skatteinkomster. På grund av upphävandet av förvärvsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen upphävs 10 § i lagen om skatteredovisning som obehövlig.

I enlighet med regeringsprogrammet får kommunerna full kompensation för ändringarna i deras skattebas. Ändringarna i kommunernas skattebas kompenseras genom en höjning av statsandelarna för social- och hälsovårdsväsendet. Att avdraget från förvärvsinkomsten ersätts med arbetsinkomstavrdraget försvagar således inte kommunernas ekonomiska situation.

2.2 Beskattning av pensionsinkomst

I propositionen föreslås att den inriktade lindringen av pensionsinkomstbeskattningen ska fortgå. Beskattningen av pensionsinkomsten lindras så att skattegraden för pensionsinkomst också efter de lindringar av skatten på förvärvsinkomster som föreslås här på alla inkomstnivåer uppgår till högst löneinkomstens skattegrad, när skattegraden för pensionsinkomst jämförs med skattegraden för 53 år fyllda löntagare. Beskattningen av pensionsinkomsten lindras genom ökning av avdraget från pensionsinkomsten både vid stats- och kommunalbeskattningen.

Pensionsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen enligt 100 § i *inkomstskattelagen* ökas genom att koefficienten för beräkning av beloppet på pensionsinkomstavrdraget höjs från 3,53 till 3,65. I övrigt beräknas beloppet på fullt pensionsinkomstavrdrag på samma sätt

som för närvarande. Fullt pensionsinkomstavrdrag vid statsbeskattningen räknas ut så från full folkpension, som har multiplicerats med talet 3,65, dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalen, varefter återstoden avrundas till följande hela tio euro. År 2009 uppgår beloppet av det fulla pensionsinkomstavrdraget till ca 12 100 euro. Dessutom föreslås att pensionsinkomstavrdraget vid statsbeskattningen höjs genom att avdragets minskningsprocent sänks från 53 procent till 46 procent. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavrdrag, minskas avdraget i fortsättningen med 46 procent av det belopp varmed nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavrdraget.

Pensionsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen enligt 101 § i *inkomstskattelagen* ökas genom att avdragets minskningsprocent sänks från 70 procent till 62 procent. År 2009 uppgår beloppet av det fulla pensionsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattning till ca 7 980 euro. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavrdrag, minskas avdraget i fortsättningen med 62 procent av det belopp varmed nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavrdraget.

Kommunalbeskattningen är för närvarande något strängare för makar som får pensionsinkomst än för ensamstående pensionärer. På grund av lindringar av pensionsbeskattningen har beloppen på pensionsinkomstavrdragen ökat och ökar också på grund av de ändringar som föreslås i denna proposition så att beloppet på skattefri pensionsinkomst är klart högre än beloppet på full folkpension. I propositionen föreslås att skattegraden för pensionstagare inte längre ska bero på om en pensionär får folkpension för ensamstående eller make. Skillnaden i skattegrad mellan makar och ensamboende pensionärer elimineras genom att man vid kommunalbeskattning beviljar makar samma pensionsinkomstavrdrag som ensamstående pensionärer. Bestämmelser om pensionsinkomstavrdrag för make ingår i 101 § 4 mom. i *inkomstskattelagen*. Momentet föreslås bli upphävt.

2.3 Skattefria ersättningar för resekostnader

Begreppet arbetsresa

Bestämmelserna om arbetsresor har ansetts vara särskilt problematiska då en arbetstagare under relativt korta tidsperioder arbetar i ett kundföretags lokaler utan att ha en tydlig egentlig arbetsplats. I sådana situationer har arbetsställen i kundföretagens lokaler ofta tolkats som arbetstagarens egentliga arbetsplats och skattefria ersättningar för resekostnader har inte kunnat betalas.

I propositionen föreslås att begreppet arbetsresa ska utvidgas så att kommenderingar till arbetsställen som görs inom ramen för de tidsgränser som fastställts för tillfällighet oftare än nu ska vara arbetsresor avsedda i inkomstskattelagen. Bestämmelserna ingår i *ett nytt 2 mom. i 72 § i inkomstskattelagen*, vilket innebär att de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom. Som tillfälligt arbete räknas enligt 72 a § i inkomstskattelagen arbete på samma arbetsställe i högst två år och i vissa fall högst tre år.

Utvidgningen gäller kommenderingar till följd av vilka arbetstagaren tvingas övernatta i tillfälligt logi. Sådana förhållanden medför oftast ökade underhållskostnader. Som tillfälligt logi betraktas t.ex. logi på hotell, i baracker, husvagnar och i gemensam inkvartering. Som tillfälligt logi kan också betraktas en liten hyresbostad som arbetsgivaren eller arbetstagaren själv ordnar med för den tid arbetet tar, om arbetstagarens egentliga hem är beläget på annan ort. En bostad som har hyrts på kommenderingsorten betraktas inte som ett i bestämmelsen avsett tillfälligt logi, om arbetstagaren för den tid kommenderingen pågår har hyrt ut sitt hem. Utöver övernattnings förutsätts att vägen till arbetsstället är längre än längden på vanliga dagliga resor. I propositionen föreslås 100 kilometer som en sådan avståndsgräns. Avståndsgränsen är den samma som den kilometergräns som fastställts som stöd för övernattnings i 72 a § 2 mom. i inkomstskattelagen. På motsvarande sätt är avståndsgränsen för avdrag för bostad på arbetsorten enligt 95 a § i inkomstskattelagen 100 kilometer.

Enligt förslaget anses en arbetstagare som arbetat på annat ställe än arbetsgivarens

verksamhetsställe vara på arbetsresa om arbetet är tillfälligt såsom avses i 72 a § i inkomstskattelagen, arbetsstället är beläget över 100 kilometer från den skattskyldiges bostad och den skattskyldige har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge. Ändringen utvidgar betydligt rätten för utsända arbetare som övernattar att få skattefria ersättningar för resekostnader som inte längre beror på om det finns en egentlig arbetsplats. Också personer som direkt anställs till arbetsställen och som övernattar i tillfälligt logi har enligt förslaget rätt till skattefria ersättningar för resekostnader.

Det förslagna 2 mom. innehåller ett nytt beskattningsmässigt begrepp, arbetsgivarens driftsställe. Tolkningen av begreppet bildar en betydande gräns för huruvida arbetstagaren kan få skattefria ersättningar. Med arbetsgivarens driftsställe avses en lokal som arbetsgivaren äger, hyr eller på annat sätt besitter och som inte är tillfällig. Arbetsgivarens driftsställe kan t.ex. vara ett kontor, ett förråd, en butik, en produktionsanläggning, en monteringshall eller en annan permanent affärsplats som är i arbetsgivarens besittning. Med arbetsgivarens driftsställe avses inte t.ex. ett kundföretags lokal trots att arbetsgivaren har arbetstagare som arbetar i dem fortlöpande, om lokalerna inte är i arbetsgivarens besittning. Ett driftsställe anses vara i arbetsgivarens besittning t.ex. när arbetsgivaren äger lokalerna eller har hyrt dem för eget bruk. Ett driftsställe anses också vara i arbetsgivarens besittning när arbetsgivaren faktiskt förfogar över lokalerna även om det inte finns något ägo- eller hyresförhållande. Arbetsgivarens driftsställe är inte heller samma sak som ett fast driftsställe. Arbete på ett bygge under en viss tid utgör i allmänhet för företaget ett fast driftsställe. Ändå betraktas ett bygge på grund av sin tillfälliga karaktär inte här som arbetsgivarens driftsställe. Arbetsgivaren har inte heller ett driftsställe i ett kundföretags lokaler på grund av att arbetsgivaren skulle ha hyrt personalrum för sina anställda på arbetsstället. En barack som placeras på ett bygge utgör inte heller arbetsgivarens driftsställe.

I propositionen föreslås att arbetsgivarens driftsställen som hör till samma intressesfär som den egna arbetsgivaren ska ha samma

ställning som den egna arbetsgivarens driftsställe. Det innebär att begreppet arbetsresa för en person som arbetar i lokaler som tillhör samma koncern ska behandlas som förr. Om en arbetstagare t.ex. arbetar permanent i lokaler som hör till en koncerns moderbolag och gör en tillfällig arbetsresa till dotterbolagets lokaler kan arbetsgivaren fortsättningsvis skattefritt ersätta kostnaderna för arbetsresan. Däremot kan skattefria ersättningar enligt den föreslagna utvidgningen inte betalas om moderbolaget anställer en ny arbetstagare för att arbeta direkt i dotterbolagets lokaler trots att arbetsstället ligger över 100 kilometer från den skattskyldiges hem och arbetstagaren under veckorna övernattar på arbetsorten.

Dessutom ska begreppet egentlig arbetsplats i Skattestyrelsens beslut om resekostnader lyftas upp från beslut till lagnivå. Begreppet egentlig arbetsplats regleras i *en ny 72 b § i inkomstskattelagen*. Med egentlig arbetsplats avses enligt bestämmelsens 1 mom. den plats där den skattskyldige arbetar stadigvarande. Enligt bestämmelsens 2 mom. avses med den skattskyldiges egentliga arbetsplats den plats där han avhämtar arbetsorder, förvarar arbetsplagg, redskap och material, vilka han använder i arbetet, eller annan i fråga om arbetets utförande motsvarande plats, om den skattskyldige på grund av arbetets rörlighet inte har en plats där han stadigvarande arbetar. Bestämmelsens 1 och 2 mom. motsvarar definitionen enligt Skattestyrelsens nuvarande beslut, och avsikten är inte att ändra de hävdvunna tolkningarna i fråga om begreppet egentlig arbetsplats. Bestämmelsen avser t.ex. inte att påverka bedömningen av de särskilda branschernas dagliga arbetsresor. Personer med så kallat rörligt arbete, såsom försäljningsagenter, som inte upprepade gånger arbetar på samma ställe och vilkas arbetsställen varierar fortlöpande dagligen eller veckovis anses också i fortsättningen alltid ha särskilda arbetsställen. Det anses således inte att det uppstår en egentlig arbetsplats för personer med rörligt arbete på de ställen där de utför det rörliga arbetet.

Den egentliga arbetsplatsen för arbetstagare som tjänstgör hos bemanningsföretag är i allmänhet lokalerna hos den uppdragsgivare som anlitar personalen. I fråga om beman-

ningsföretag jämförs den uppdragsgivare som anlitar bemanningsföretagets anställda vid tolkningen av bestämmelserna med arbetsgivaren. Om t.ex. företaget A Ab via ett bemanningsföretag anlitar en arbetstagare för plats X, är plats X arbetstagarens egentliga arbetsplats. Om arbetstagaren gör en arbetsresa från plats X t.ex. till en lokal som hör till A Ab:s kundföretag, har arbetstagaren under tiden för arbetsresan rätt till skattefria resekostnadsersättningar på samma sätt som A Ab:s egna arbetstagare. Om A Ab arbetar inom en särskild bransch har arbetstagaren rätt till skattefria resekostnadsersättningar på samma grunder som A Ab:s egna arbetstagare.

Med egentlig arbetsplats avses enligt det föreslagna 72 b § 3 mom. i inkomstskattelagen inte ett arbetsställe dit arbetstagaren gör en arbetsresa som avses i 72 § 2 mom. Arbeta under en arbetsresa enligt det föreslagna 72 § 2 mom. anses således alltid ske på ett särskilt arbetsställe. Arbetsgivaren har således möjlighet att betala de till resan hänförliga skattefria resekostnadsersättningar som avses i 71 § i inkomstskattelagen.

En arbetstagare som anställs direkt till arbetsstället har på nuvarande sätt sin egentliga arbetsplats på arbetsstället om villkoren i det föreslagna 72 § 2 mom. inte uppfylls. Då ett arbetsställe enligt det föreslagna 72 § 2 mom. aldrig kan vara en egentlig arbetsplats, uppfylls kriterierna för arbetsplats först av det första arbetsstället som inte uppfyller förutsättningarna enligt 2 mom.

Exempel: Ett underleverantörsföretag i svetsbranschen anställer en person som bor i Vanda och dennes första arbetsställe blir kundföretagets fabrik i Uleåborg. Efter ett års arbete kommenderar arbetsgivaren arbetstagaren på ett års arbete på ett varv i Helsingfors. Efter det fortsätter arbetstagaren att arbeta vartannat år i Uleåborg och vartannat år i Helsingfors. När han arbetar i Uleåborg övernattar arbetstagaren under veckorna på arbetsorten och återvänder hem över veckosluten. Arbetsstället i Helsingfors anses som egentlig arbetsplats, och vid arbete där kan skattefria ersättningar inte betalas. Arbetsstället i Uleåborg anses vara ett särskilt arbetsställe och vid arbete där kan skattefria resekostnadsersättningar betalas.

Ett undantag är dock tillfälliga arbetssituationer under pågående övrig kommendering. Tillfälligt arbete under pågående kommendering kan inte anses vara stadigvarande arbete på så sätt att det skulle uppstå en egentlig arbetsplats. I fråga om en sådan pågående kommendering är det alltid skäl att upprätta ett avtal eller ett annat skriftligt dokument för att förhållandena vid behov ska kunna utredas också i efterskott. Vet man inte om det blir aktuellt att återvända, bör arbetet på det första kommenderingsstället anses avslutat när arbetsstället byts.

Exempel: Ett underleverantörsföretag i svetsbranschen anställer en person som bor i Vanda och dennes första arbetsställe blir kundföretagets fabrik i Uleåborg. Efter ett års arbete kommenderar arbetsgivaren arbetstagaren på ett års arbete på ett varv i Åbo. Efter det återvänder arbetstagaren till Uleåborg för att arbeta ett år. Under arbetsperioden i Uleåborg åker arbetstagaren till Helsingfors för ett servicearbete under en månad i ett annat kundföretags lokaler. Arbetstagaren fortsätter att arbeta vartannat år i Uleåborg och vartannat år i Åbo. När han arbetar i Uleåborg och Åbo övernattar arbetstagaren under veckorna på arbetsorten och återvänder hem till Vanda över veckosluten. Arbetstagaren åker dagligen hemifrån till servicestället i Helsingfors. Arbetstagaren kan få skattefria reseersättningar för alla de exemplifierade arbetsställen. Också arbetet i Helsingfors anses ske på ett särskilt arbetsställe eftersom arbetstagaren utförde uppdraget under pågående kommendering i Uleåborg dit han återvände sedan det tillfälliga arbetet i Helsingfors var slutfört.

Om arbetet på det första arbetsstället upphör och man inte vet om att det blir aktuellt att återvända, kan det inte kvarstå som arbetstagarens egentliga arbetsplats, utan arbetstagarens egentliga arbetsplats är i så fall följande plats där han börjar arbeta.

Exempel: Ett underleverantörsföretag i svetsbranschen anställer en person som bor i Vanda och dennes första arbetsställe blir ett oljeraffinaderi i Borgå. Som tid för kommenderingen avtalas ett år. Efter ett års arbete upphör arbetet i Borgå och arbetsgivaren kommenderar arbetstagaren till ett varv i Helsingfors för ett års arbete. Det är inte känt om arbetet i Borgå fortsätter. Efter det kommenderar arbetsgivaren arbetstagaren till ett

varv i Åbo för ett års arbete. Till arbetsställen i Borgå och Helsingfors åker arbetstagaren dagligen hemifrån. När han arbetar i Åbo övernattar arbetstagaren under veckorna på arbetsorten och återvänder hem till Vanda över veckosluten. Arbetsstället i Borgå anses som egentlig arbetsplats och under arbetet där kan skattefria ersättningar inte betalas. Då det inte är känt om arbetet i Borgå fortsätter förblir Borgå inte den skattskyldiges egentliga arbetsplats. Således anses också varvet i Helsingfors vara den skattskyldiges egentliga arbetsplats. Varvet i Åbo anses enligt 72 § 2 mom. och 72 b § 3 mom. vara ett särskilt arbetsställe och arbetet där ger rätt till skattefria resekostnadsersättningar.

Om arbetsgivaren har lokaler, som t.ex. en monteringshall, där arbetstagaren faktiskt arbetar mellan kommenderingarna, anses arbetsgivarens lokaler vara en sådan arbetstages egentliga arbetsplats. Arbetsgivarens lokaler kan dock inte betraktas som egentlig arbetsplats om arbetstagaren inte arbetar där mellan kommenderingarna. Eftersom längden på kommenderingar varierar mellan olika arbetstagare, upptar lagen ingen exakt frist för hur mycket arbetstagarna ska arbeta på den egentliga arbetsplatsen mellan kommenderingarna. Man kan arbeta mindre på den egentliga arbetsplatsen än på kommenderingar.

Men om arbetstagaren inte alls inom tidsgränserna för tillfällighet återvänder för att arbeta i monteringshallen, kan arbetet inte anses vara stadigvarande såsom avses i 72 b § 1 mom. och platsen är då inte arbetstagarens egentliga arbetsplats. Att arbetsgivarens monteringshall betraktas som en i bestämmelsen avsedd egentlig arbetsplats förutsätter inte arbete i monteringshallen mellan varje kommendering. Det anses tillräckligt att arbetstagaren faktiskt arbetar också i monteringshallen och att arbetet där är på så sätt regelbundet att arbetet i monteringshallen fortgår inom ramen för tidsgränserna för tillfällighet. Om arbetsgivaren t.ex. sänder ut en arbetstagare som arbetar i monteringshallen på flera på varandra följande kommenderingar, måste arbetet i monteringshallen fortgå inom två år för att monteringshallen också under kommenderingarna ska kunna betraktas som en i bestämmelsen avsedd egentlig arbetsplats.

Exempel: Ett underleverantörsföretag i svetsbranschen anställer en person som bor i Vanda till företagets monteringshall. Arbetstagaren arbetar i monteringshallen en månad varefter arbetsgivaren kommenderar arbetstagaren till ett varv i Åbo för ett halvt års arbete. Efter det återvänder arbetstagaren för att arbeta i arbetsgivarens monteringshall. När arbetstagaren har arbetat i monteringshallen en månad kommenderar arbetsgivaren honom till ett varv i Helsingfors för ett års arbete. Efter det återvänder arbetstagaren igen för att arbeta i arbetsgivarens monteringshall. Monteringshallen är arbetstagarens egentliga arbetsplats. Varven i Åbo och Helsingfors är arbetstagarens särskilda arbetsställen.

Exempel: Ett underleverantörsföretag i svetsbranschen anställer en person som bor i Vanda och arbetstagaren arbetar i början av anställningsförhållandet en månad i arbetsgivarens monteringshall. Efter det kommenderar arbetsgivaren arbetstagaren först till ett varv i Åbo för ett halvt års arbete och därefter till ett varv i Helsingfors för ett års arbete. Arbetstagaren fortsätter att arbeta vartannat år på varvet i Åbo och vartannat år på varvet i Helsingfors och arbetstagaren återvänder inte till arbetsgivarens monteringshall. Arbetsgivarens monteringshall är inte egentlig arbetsplats under den tid arbetet i Åbo och Helsingfors pågår. När han arbetar i Åbo övernattar arbetstagaren under veckorna på arbetsorten och återvänder hem över veckosluten. Enligt det ovan föreslagna 72 § 2 mom. och 72 b § 3 mom. anses varvet i Åbo vara ett särskilt arbetsställe. Varvet i Helsingfors är arbetstagarens egentliga arbetsplats.

Arbetsresans tillfällighet

I propositionen föreslås en ändring av teknisk natur i 72 a § 2 mom. i *inkomstskattelagen* som gäller kravet på ett avstånd på 100 kilometer. Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas enligt den gällande bestämmelsen arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på

arbetsstället när arbetet är slutfört. Dessutom förutsätts att arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats. Också i så fall är ersättningarna för resekostnader för den tid som överskrider två år skattefri inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge. Det har numera förekommit oklarheter i huruvida kravet på 100 kilometers avstånd gäller endast det tredje arbetsåret eller också de två första. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att kravet på avstånd endast gäller det tredje arbetsåret. Förslaget motsvarar nuvarande praxis.

I propositionen föreslås också en ändring av 72 a § 3 mom. i *inkomstskattelagen* som gäller fortsatt arbete av oförutsägbar orsak under längre tid än den som är fastställd för tillfälligt arbete. I den nuvarande bestämmelsen föreskrivs att om en arbetsperiod som har överenskommit att räcka högst två eller tre år fortgår en längre tid av orsaker som skäligen inte har kunnat förutses, betraktas arbetet som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe ända tills det tydligt kan påvisas att arbetet kommer att fortgå en längre tid. Vid tillämpning av bestämmelsen har det ansetts svårt att utreda när det kan påvisas att arbetet har fortgått över utsedd tid på så sätt att rätten att betala skattefria resekostnadsersättningar har upphört. Tidpunkten kan påvisas t.ex. när arbetstagaren får en fortsatt entreprenad på arbetsstället eller får besked om att arbetet fördröjs. Tidpunkten är dock inte alltid helt klar, och det blir mycket utrymme för tolkning enligt enskilda situationer. I propositionen föreslås för undvikande av svåra tolkningsproblem att bestämmelsen ska lindras jämfört med nuläget så att rätten att betala skattefria ersättningar för resekostnader vid oförutsägbara situationer består tills tidsfristerna för tillfälligt arbete har gått ut.

2.4 Motions- och kulturverksamhet som skattefri personalförmån

I programmet för statsminister Matti Vanhanens andra regering konstateras att ett system med skattefrihet för kultursedlar införs.

I denna proposition föreslås att tillämpningsområdet för 69 § i inkomstskattelagen ska breddas. I paragrafen föreskrivs om sedvanliga personalförmåner. Det föreslås att den förmån för vissa kulturtjänster som arbetsgivaren erbjuder sina arbetstagare inte ska betraktas som skattepliktig inkomst för arbetstagarna, även om arbetstagarna kan välja bland flera olika hobbyobjekt och själva välja när de utövar sin fritidsverksamhet. Kulturtjänsterna kan således erbjudas skattefritt på motsvarande sätt som motionstjänsterna i dagens läge. De föreslagna ändringarna möjliggör också skattefrihet för det system med kultursedlar som nämns i regeringsprogrammet, förutsatt att systemet uppfyller villkoren när det gäller att övervaka användningen och de övriga villkoren i anslutning till propositionen.

Det föreslås att 69 § 1 mom. 4 punkten i *inkomstskattelagen* ska ändras så att motionssedlar inte längre nämns. Det föreslås att ett nytt 5 mom. ska fogas till paragrafen. I det nya momentet föreskrivs om skattefrihet för sedvanlig och skäligen frivillig motions- och kulturverksamhet som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren. Enligt bestämmelsen ska också sådan frivillig motions- och kulturverksamhet som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren betraktas som rekreations eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar. Med kulturverksamhet enligt lagen ska avses besök på museer, teatrar, opera, biografier, konserter, konstupställningar eller andra motsvarande evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden. Som kulturverksamhet enligt lagen ska också betraktas besök i vetenskapscenter och på idrotts-evenemang och deltagande i handledda, aktivitetsbaserade konstkurser. Det förutsätts att förmånen står till förfogande endast för arbetstagaren.

Med frivillig verksamhet avses att arbetstagaren kan ägna sig åt aktiviteterna vid en tidpunkt som han eller hon valt själv och välja plats och sätt bland flera olika alternativ. Förmånen kan ordnas i form av motionsedlar, kultursedlar eller en kombination av dessa eller något annat motsvarande system. Förmånen ska inbegripa också t.ex. biljetter som marknadsförs av olika företag, förutsatt att biljetterna berättigar endast till sådana motions- och kulturevenemang som avses i

bestämmelsen. Förmånen kan också omfatta biografbiljetter, förutsatt att det ordnas sådan kontroll av användarna som förutsätts enligt bestämmelsen. Även avtal som arbetsgivaren ingått direkt med en idrotts- eller kulturinrättning ska omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelsen.

Som verksamhet enligt paragrafen ska inte kunna godkännas ett förfarande där arbetsgivaren betalar arbetstagaren penninglön mot arbetstagarens kvitton över sin hobbyverksamhet. Verksamheten ska erbjudas av arbetsgivaren och betalningsrörelsen får inte gå via arbetstagaren. Lön i form av pengar ska alltid vara skattepliktig inkomst.

Motions- och kulturverksamhet som uppfyller villkoren enligt det föreslagna 5 mom. ska betraktas som i 1 mom. 4 punkten avsedd rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar. Förutsättningarna för skattefrihet är därmed desamma som för de övriga skattefria personalförmånerna enligt 1 mom. Även frivillig motions- och kulturverksamhet ska således ordnas för hela personalen och vara sedvanlig och skäligen.

Det föreslås att skäligheten i fråga om förmånens penningvärde direkt ska anges som 400 euro i lagen. Inom beskattningspraxisen har i fråga om motionsedlar för närvarande ett årligt belopp på omkring 200 euro per arbetstagare godkänts som en skäligen kostnad. När det gäller stöd för annan rekreations- och hobbyverksamhet har skäligheten bedömts separat. Den föreslagna skatteförmånen ska inrymma både motionsverksamhet och kulturverksamhet på så vis att reformen inte försämrar ställningen för den motionsförmån som redan finns. Då den skattefria förmånen kommer att omfatta även kulturverksamhet föreslås 400 euro som belopp för en skäligen förmån. Förmånen ska inbegripa både motions- och kulturverksamhet, och bestämmelsen ska inte uppställa gränser för hur beloppet fördelas mellan motions- och kulturtjänster. Värdet på den skattefria förmånen ska räknas ut för varje arbetsgivare. Om arbetsgivaren erbjuder frivillig motions- eller kulturverksamhet till ett belopp som överskrider det belopp som nämns i bestämmelsen, ska den överskjutande delen betraktas som skattepliktig inkomst för arbetstagaren. För den överskjutande delen behöver dock inte betalas arbetsgivarens socialskyddsavgift eller

sjukförsäkringens dagpenningsspremie, eftersom det i lagstiftningen om dessa avgifter och premier föreskrivs om att de inte ska tas ut för personalförmåner.

I det föreslagna 5 mom. förtecknas arbetstagarens frivilliga rekreations- och hobbyverksamhet som betraktas som skattefri. Som skattefri sedvanlig motion och idrott ska fortfarande betraktas sådana motionsformer som finländarna i allmänhet utövar, t.ex. besök på gym och i simhallar och handledda motions-timmar. Avsikten är att propositionen inte ska ändra den nuvarande tolkningen av begreppet sedvanlig motion.

Som skattefri, frivillig kulturverksamhet enligt 5 mom. ska betraktas arbetstagarens besök på museer, teatrar, opera, biografier, konserter, konstutställningar eller andra motsvarande evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden. Som andra motsvarande evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden ska betraktas evenemang och tillställningar med anknytning till filmkonst, litteraturkonst, bildkonst, formgivningskonst, estradkonst, byggkonst, tonkonst, danskonst, fotokonst och cirkuskonst. Skattefriheten ska också omfatta besök i vetenskapscenter och på idrottsevenemang. Skatteförmånen innebär understöd för inträdesavgifterna till evenemangen eller tillställningarna.

Vid bedömning av skattefrihetens omfattning bör man beakta evenemangets karaktär och huvudsyfte. Trots att t.ex. konserter är skattefria omfattar momentets tillämpningsområde inte t.ex. inträdesavgifter till nattklubbar, diskotek och andra motsvarande evenemang där huvudsyftet inte är att lyssna på en konsert. Skattefriheten omfattar inte heller besök på mässor eftersom de i huvudsak anordnas i kommersiell avsikt. Besök i nöjesparker hör inte heller till momentets tillämpningsområde om besök på dem inte kan anses vara evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden som avses i momentet. Hyrning av produkter, t.ex. hyrning av videofilmer eller varuskaaffningar, såsom anskaffning av böcker, ska inte kunna betraktas som skattefri kulturverksamhet enligt paragrafen.

Som skattefri, frivillig verksamhet för arbetstagaren kan också betraktas frivilligt deltagande i handledda, aktivitetsbaserade

konstkurser. Med stöd av det föreslagna 5 mom. ska arbetsgivaren skattefritt kunna erbjuda sina arbetstagare möjlighet att delta i sådana kurser inom filmkonst, litteraturkonst, bildkonst, formgivningskonst, estradkonst, byggkonst, tonkonst, danskonst, fotokonst och cirkuskonst som arbetstagarna själva väljer. Som skattefria konstkurser ska betraktas deltagande t.ex. i sådan kursverksamhet inom de ovan nämnda konstområdena som genomförs i form av verkstadsverksamhet och där verksamheten är handledd med utgångspunkt i deltagarnas egen aktivitet. Däremot omfattar momentet inte t.ex. språkutbildning eller konstkurser som kan användas som en del av examen eller som är examensinriktade. Materialanskaffning för konstkurser omfattas inte heller av skattefriheten.

En förutsättning för skattefrihet är att förmånen står till förfogande endast för arbetstagaren. Biljetterna, sedlarna eller de övriga betalarrangemangen ska således vara personliga. Oavsett om motions- och kulturtjänsterna har ordnats med något av de betalmedel som nämns ovan eller genom ett avtal mellan två parter, ska betalningsarrangemanget vara specificerat med arbetsgivarens namn eller på något annat sätt som innebär att arbetstagaren kan identifieras när han eller hon använder betalmedlet.

Om arbetsgivaren skulle överlåta namnlösa betalmedel till arbetstagaren och arbetsgivaren inte heller i övrigt skulle ha markerat dem t.ex. genom en sifferserie för att användas av en viss arbetstagare så att den som använder förmånen kan identifieras vid användning av betalmedlet, skulle förmånen vara skattepliktig inkomst till fullt belopp. Om arbetsgivaren markerar betalmedlet med en sifferserie, ska namnet skrivas in exempelvis på biljetten senast när den överräcks, för att sedelns samband med användaren i förekommande fall kan fastställas i efterhand.

Om den som tillhandahåller tjänsterna har ingått avtal om att som betalning ta emot de ovan nämnda betalmedlen eller ingått avtal om något annat betalarrangemang i samband med motions- och kulturverksamhet, ska tillhandahållaren alltid kontrollera användarens identitet. Förmånen kan anses stå endast till arbetstagarens förfogande så som avses i momentet när tillhandahållaren tillräckligt omsorgsfullt kontrollerar användarens identi-

tet. Identiteten kan säkerställas med hjälp av ett identitetsbevis. Det kan också anses tillräckligt med en underskrift på betalmedlet eller på ett verifikat som vid betalningen blir hos tillhandahållaren, eller vid användning av betalkort, användning av en personlig kod. Vid misstanke om missbruk ska i så fall identiteten kontrolleras med hjälp av identitetsbevis.

Det ligger i arbetsgivarnas och serviceproducenternas intresse och i deras intresse som producerar betalarrangemangen att kontrollen är tillräcklig, eftersom arrangemanget inte kan omfattas av skattefrihet om det inte uppfyller alla villkor enligt 5 mom., också de som gäller övervakning. När det nya 5 mom. träder i kraft måste också de nuvarande systemen med motionssedlar uppfylla kriterierna för övervakning av förmånen för att de ska kunna kvarhålla skatteförmånen.

Om en sedel eller motsvarande används som betalmedel, är det inte tillåtet att med betalmedlet köpa sådana seriebiljetter där användaren inte kan fastställas senare. Med sedeln får således köpas endast enskilda tjänster eller personliga seriebiljetter. Dessutom kommer det att förutsättas att sedeln eller något annat betalmedel inte får omvandlas i pengar. Det kommer inte heller att vara möjligt att få tillbaka pengar, om priset på tjänsten är lägre än sedeln värde.

Bestämmelsen ska inte gälla situationer där arbetsgivaren ordnar gemensamma motions- eller kulturevenemang för sina arbetstagare. Frågan om huruvida förmånen är skattefria ska då bedömas endast på basis av 1 mom. 4 punkten. Gemensamma evenemang och tillställningar ska därmed inte inkluderas i värdet på förmånen enligt 5 mom. Utövande av hobbyverksamhet i arbetsgivarens lokaler, t.ex. användning av ett gym i arbetsgivarens lokaler, ska inte inkluderas i den verksamhet som avses i 5 mom. Avsikten är att propositionen inte heller på något annat sätt ska ändra på beskattningen av rekreations- eller hobbyevenemang som arbetsgivaren ordnar kollektivt för sina arbetstagare. Evenemangens skattepliktighet ska alltså bedömas endast i enlighet med den etablerade tolkningen av 1 mom. 4 punkten.

2.5 Donationsavdrag för fysiska personer

I propositionen föreslås bestämmelser om ett nytt tidsbestämt donationsavdrag för fysiska personer. Bestämmelserna ska ingå i 98 a § i *inkomstskattelagen*. Enligt förslaget får en fysisk person och ett dödsbo i beskattningen från sin förvärvsinkomst avdra en penningdonation till ett universitet eller en högskola i syfte att främja konst eller vetenskap. Donationer på minst 850 euro och högst 250 000 euro kan avdras. Gränserna gäller per donationstagare. Gränserna för eurobeloppen är de samma som för det gällande donationsavdraget som tillämpas vid samfundsbeskattningen. Bestämmelsen ska också gälla donationer till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller en universitetsfond i anknytning till dessa.

Det gäller inte avdrag av utgifter för förvärv eller bibehållande av den skattskyldiges inkomst utan ett särskilt incitament för ökning av privat universitetsfinansiering som sammanhänger med universitetsreformen. Med förlust inom förvärvsinkomstslaget avses enligt 118 § 2 mom. i *inkomstskattelagen* det belopp varmed summan av den skattskyldiges avdrag för förvärvsinkomsternas förvärvande eller bibehållande under skatteåret överstiger beloppet av hans skattepliktiga förvärvsinkomster. Då det inte gäller ett avdrag som avses i 118 § 2 mom., beaktas donationsavdraget inte vid beräkning av förlusten inom förvärvsinkomstslaget. Donationsavdraget för en fysisk person görs från den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst vid stats- och kommunalbeskattningen.

Till lagen om beskattningsförfarande fogas en bestämmelse om skyldighet att lämna upplysningar i anslutning till donationsavdraget. Till 16 § i *lagen om beskattningsförfarande fogas ett nytt 12 mom.*, med påföljd att nuvarande 12 mom. blir 13 mom. Enligt bestämmelsen ska ett universitet och en högskola som har fått en donation, som är avdragbar enligt 98 a § i *inkomstskattelagen*, underrätta Skatteförvaltningen om det. Enligt det sista momentet i 16 § i *lagen om beskattningsförfarande* får Skattestyrelsen meddela närmare föreskrifter om skyldigheten att

lämna uppgifter. Skyldigheten att lämna uppgifter om avdragbara donationer är nödvändig för en smidig personbeskattning. Personbeskattningen baserar sig för närvarande på en förhandsifylld skattedeclaration. De uppgifter som behövs för förhandsifyllningen samlas in hos utomstående parter som är skyldiga att lämna upplysningar.

2.6 Periodisering av idrottsinkomst

De nu gällande bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst har fungerat rätt väl. I vissa fall har dock de maximibelopp som får överföras till en idrottsutövarfond visat sig vara låga. Därför föreslås det att *116 c § 1 mom. i inkomstskattelagen* ändras så att av idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond kan överföras högst 50 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 100 000 euro per år. Målet är att idrottsutövare som är framgångsrika men som förtjänar bra endast under en relativt kort tid bättre än nu ska kunna förbereda sig för tiden efter idrottskarriären. Dessutom vill man bidra till att stödja att framgångsrika idrottare stannar i Finland.

2.7 Utvidgning av hushållsavdraget

Enligt regeringsprogrammet utvidgas hushållsavdragets användningsområde vilket främjar uppkomsten av en fungerande servicemarknad. Regeringens syfte är också att främja projekt som förbättrar energieffektiviteten och miljövänlig konvertering av uppvärmningen i småhus. I propositionen föreslås att maximibeloppet för hushållsavdraget enligt *127 a § 1 mom. i inkomstskattelagen* höjs till 3 000 euro. Samtidigt förenklas avdragets struktur så att maximibeloppet gäller allt arbete som ger rätt till avdrag. Maximibeloppet på 3 000 euro kan således användas endast för underhåll och ombyggnad av bostad eller endast för normalt hushålls-, omvårdnings- eller vårdarbete. Om den skattskyldige har anlitat arbete som innebär underhåll och ombyggnad av bostad samt hushålls-, omvårdnings- eller vårdarbete, räknas alla kostnader ihop och på dem tillämpas ett gemensamt maximibelopp på 3 000 euro. Ändringen ska

sporra hushållen att anlita fler tjänster som ger rätt till avdrag. Tilläggsstöd ska också kanaliseras till energireparationer i småhus.

Regeringen har i sitt program uppställt som mål att höja vårt lands konkurrenskraft med hjälp av datatekniken samt att förbättra medborgarnas vardag genom att främja introduktionen av nya digitala tjänster. Dessutom framställs i den nationella informationsstrategin för 2007—2015 att hushållsavdraget ska utsträckas till att omfatta stöd-tjänster som hänför sig till data- och kommunikationsteknik. I propositionen föreslås att *127 a § 2 mom. i inkomstskattelagen* ska ändras så att arbete som innebär installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser i fortsättningen ska ge rätt till hushållsavdrag. Enligt bestämmelsen tillämpas på dessa arbetsprestationer samma bestämmelser som på arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad.

Med data- och informationstekniska apparater avses data- och informationstekniska terminaler, deras kringutrustning samt antenner. Kringutrustning är bl.a. skrivare, skannrar och avläsare. Med dataförbindelser avses anslutningar som betjänar hushållen och med vilka man kan ta emot och sända elektronisk kommunikation. Arbeten som ger rätt till hushållsavdrag är i fortsättningen t.ex. att installera eller reparera en digital apparat eller antenn, att ta i bruk och installera dataförbindelser samt att installera dataskyddstjänster, anskaffade program och anskaffade uppdateringar i en datateknisk apparat. Också arbeten som hänför sig till handledning i data- och informationstekniska apparater och anslutningar ska ge rätt till hushållsavdrag.

För att hushållsavdrag ska kunna beviljas måste arbetet utföras i den skattskyldiges eller dennes i *127 a § 5 mom.* nämnda släktings bostad eller fritidsbostad. Avdraget beviljas endast på grundval av ersättningar som betalas för arbetet och det beviljas endast till den del den avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro. En dator måste t.ex. installeras eller repareras i den skattskyldiges eller dennes släktings bostad för att avdrag ska kunna beviljas för arbetet. Dessutom bör man observera att kostnader för anskaffning

av programvara eller uppdateringar för dem inte ger rätt till avdrag.

2.8 Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

I propositionen föreslås att självriskandelen på 500 euro i anslutning till rätten till avdrag på kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen ska höjas till 600 euro. Bestämmelserna ingår i 93 § 1 mom. i *inkomstskattelagen*.

Avdraget för resekostnader avses att gälla arbetstagare med mer resekostnader än vanligt. I sådana situationer har stöd för resekostnader i beskattningen ansetts vara befogat. Däremot görs årligen ytterst många interna resor i städerna och kostnaderna för dessa resor stöds i betydande utsträckning också genom direkt offentligt stöd. Interna resor i städerna har också i typfallet fallit utanför resekostnadsavdraget på grund av självriskandelen. Eftersom antalet korta resor mellan bostaden och arbetsplatsen är stort, har självriskandelen också en betydande effekt på mängden administrativt arbete.

Självriskandelen i anslutning till resekostnadsavdraget höjdes senast 1998. Efter det har resekostnaderna ökat betydligt, men självriskandelen har inte höjts. Avdragets maximibelopp har däremot höjts åren 1999, 2000 och 2007. Maximibeloppet har mer än fördubblats jämfört med 1998. På grund av att resekostnaderna har ökat omfattas kortare resor än förr av resekostnadsavdraget. Biljetpriserna har stigit så att de årliga kostnaderna för städernas interna biljetter håller på att stiga, och delvis redan har stigit, över den nuvarande självriskandelsgränsen på 500 euro. Om självriskandelsgränsen inte höjs, omfattar resekostnadsavdraget tvärt emot sitt ursprungliga syfte också mycket korta resor mellan bostaden och arbetsplatsen. I så fall förekommer också rikligt med avdrag som överskrider självriskandelsgränsen endast något. Nyttan av avdraget blir i så fall ytterst liten medan det administrativa arbetet ökar märkbart.

Reglerna för sänkning av självriskandelen för personer som varit arbetslösa en del av skatteåret ändras i förhållande till höjningen av självriskandelen. Bestämmelserna ingår i 93 § 4 mom. i *inkomstskattelagen*. Självrisk-

andelen för den som under en del av skatteåret har varit arbetslös minskas i fortsättningen med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock alltid minst beloppet för två månader, dvs. 110 euro.

2.9 Skattefria sociala förmåner

I 92 § i *inkomstskattelagen* föreslås ändringar som behövs på grund av att lagstiftningen om socialförmåner har förnyats. Hänvisningen till folkpensionslagen i 92 § 1 punkt ändras till att hänvisa till den nya folkpensionslagen.

Bestämmelserna om vårdbidrag för barn, handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare har flyttats till lagen om handikappförmåner. Samtidigt har handikappförmånernas namn förändrats men beloppen är oförändrade. Benämningen vårdbidrag för pensionstagare ändras på finska men inte på svenska. I stället för vårdbidrag för barn enligt 92 § 6 punkt betalas handikappbidrag för personer under 16 år och i stället för handikappbidrag enligt bestämmelsens 18 punkt betalas handikappbidrag för personer över 16 år. Dessutom betalas kostersättning enligt lagen om handikappförmåner som separat självständig handikappförmån. I propositionen föreslås att 92 § 6 punkt ska föreskriva om skattefrihet för alla nämnda handikappförmåner som avses i lagen om handikappförmåner. Därför kan 92 § 18 punkt upphävas i sammanhanget.

Som skattepliktig inkomst räknas enligt 92 § 8 punkt i *inkomstskattelagen* inte värnplikts dagspenning, militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/93) och hemförlovningspenning enligt lagen om hemförlovningspenning. Lagen om hemförlovningspenning har upphävts och hemförlovningspenning betalas inte längre. Omnämmandet om hemförlovningspenning ska således strykas ur bestämmelsen.

Som skattepliktig inkomst räknas enligt 92 § 10 punkt i *inkomstskattelagen* inte avgångsbidrag och stöd för yrkesinriktad utbildning enligt lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) och stats-tjänstemannalagen (750/1994) samt yrkesexamensstipendium enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002). Avgångsbidrag och stöd för yrkesinriktad utbildning betalas

inte längre, omnämmandet om dem ska således strykas ur bestämmelsen.

Lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) trädde i kraft i början av 1999. Lagen om läroavtalsutbildning (1605/1992), som nämns i 92 § 12 punkten i inkomstskattelagen upphävdes i sammanhanget. Bestämmelser om läroavtalsutbildningen ingår i 17 och 18 § i lagen om yrkesutbildning. I fråga om grundläggande yrkesutbildning för vuxna gäller vad som bestäms i lagen om yrkesutbildning. I 39 § i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om studiesociala förmåner i läroavtalsutbildningen. Enligt bestämmelsen har en studerande i läroavtalsutbildning under den tid som han deltar i teoretisk undervisning rätt att få dagpenning, familjebidrag samt ersättning för rese- och inkvarteringskostnader enligt vad vederbörande ministerium beslutar. Bestämmelser om förmånerna ingår i Undervisningsministeriets förordning om studiesociala förmåner för studerande under läroavtalsutbildningens teoretiska studier (799/2007). Enligt förordningen har en studerande rätt att få dagpenning, familjebidrag och inkvarteringsersättning. Dessutom har han rätt att få reseersättning den dag undervisningen börjar och slutar, och dessutom varje vecka, om undervisningen varar över en vecka. Samma rättigheter gäller också en studerande som deltar i ett examenstillfälle för fristående examen eller yrkesprov. De studiesociala förmåner som föreskrivs för personer i läroavtalsutbildning i lagen om yrkesutbildning motsvarar i praktiken de förmåner som tidigare föreskrevs i lagen om läroavtalsutbildning. I propositionen föreslås att den föråldrade hänvisningen till lagen om läroavtalsutbildning i 92 § 12 punkt i inkomstskattelagen korrigeras till att gälla de studiesociala förmånerna enligt 39 § i lagen om yrkesutbildning.

I paragrafens 13 punkt föreslås en precisering som anknyter till förnyandet från början av 2006 av de sysselsättningsstöd som beviljas arbetsgivare (RP 164/2005 rd). I samband med ändringarna ändras benämningen på de sysselsättningsstöd som arbetskraftsbyrån beviljar arbetsgivaren till lönesubvention. Därför korrigeras sysselsättningsstödet och det arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivare i 92 § 13 punkt till lönesubvention

enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978), som nämns i 92 § 15 punkt i inkomstskattelagen, har upphävts. Motsvarande bostadsbidrag betalas numera med stöd av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007). Laghänvisningen föreslås bli korrigerad. De förmåner enligt lagen om rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten som nämns i 92 § 19 punkt i inkomstskattelagen har från början av 2005 samlats i en ny lag om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. Genom ändringen har bestämmelserna om den rehabilitering som Folkpensionsanstalten ordnar som åtgärd och den rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar under tiden för rehabilitering samlats i en lag. I 92 § 19 punkt görs de ändringar som motsvarar förnyelsen.

3 Propositionens konsekvenser

Lindring av beskattningen av förvärvsinkomst

De ändringar som föreslås till statens inkomstskatteskala och det nya arbetsinkomst-avdraget bildar en helhet med hjälp av vilken det föreslås att 2009 års inkomstskattesänkning ska genomföras. Inkomstskattesänkningen uppskattas minska intäkten från inkomstskatten med sammanlagt 1,03 miljarder euro. Dessutom sänker inflationsjusteringen på fyra procent i den progressiva inkomstskatteskalans intäkt från inkomstskatten med 340 miljoner euro. Ändringarna minskar skatteinkomsterna med sammanlagt ca 1,37 miljarder euro. Då höjningen av förtjänstnivån 2009 beräknas vara 5 procent, beräknas det att beskattningen med beaktande av höjningen av förtjänstnivån lindras med 870 miljoner euro. Inflationsjusteringen i skatteskalen och compensationen för den höjda förtjänstnivån utgör i så fall en andel på ca 500 miljoner euro av effekten på 1,37 miljarder euro.

Den föreslagna sänkningen av marginalskatteprocentsatserna på inkomstskatteskalen uppskattas minska avkastningen från inkomstskatten till för 2009 med ca 630 miljoner euro jämfört med den avkastning som

följer av innevarande års skattegrunder. Statens andel av detta uppskattas till 600 miljoner euro, kommunernas andel 27 miljoner euro, församlingarnas andel 1,5 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel 1,5 miljoner euro. Inflationsjusteringen av skalan beräknas minska avkastningen från inkomstskatten till staten med 340 miljoner euro, varav statens andel är till 328 miljoner euro, kommunernas andel till 10 miljoner euro, församlingarnas andel 1 miljon euro och Folkpensionsanstaltens andel 1 miljon euro.

Att det nuvarande förvärvsinkomstskattavdraget vid statsbeskattningen ersätts med arbetsinkomstskattavdraget ökar avkastningen från inkomstskatten till staten med 105 miljoner euro samt avkastningen för kommunalskatten med 93 miljoner euro och avkastningen från kyrkoskatten och sjukförsäkringens sjukvårdspremie bägge med 6 miljoner euro. Ökningen av arbetsinkomstskattavdraget år 2009

sänker på årsnivå skatteavkastningen med 400 miljoner euro, av vilket statens andel är 280 miljoner euro, kommunernas andel 106 miljoner euro, Folkpensionsanstaltens andel 7 miljoner euro och församlingarnas andel 7 miljoner euro. Det föreslås att kommunerna kompenseras till fullt belopp för förlusten av skatteinkomster genom en höjning av statsandelarna för social- och hälsovårdsväsendet.

Tabellen nedan sammanfattar hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna för 2009 i denna proposition tillsammans påverkar skattegraderna för löntagare på olika inkomstnivåer. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, genomsnittlig kyrkoskatt, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningspremie samt arbetstagarnas pensionsförsäkringspremie och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie.

Löneinkomstens skattegrad, %

Lön, euro/år	Grunderna år 2008	Grunderna år 2009	Ändring %-enhet	Ändring i skattemängd euro/år
5 000	11,07	10,27	- 0,80	- 40
10 000	13,88	12,68	- 1,20	- 120
20 000	22,24	20,65	- 1,59	- 318
30 000	28,83	27,08	- 1,75	- 524
40 000	33,29	31,62	- 1,67	- 665
50 000	36,61	35,06	- 1,55	- 776
60 000	38,83	37,35	- 1,48	- 887
70 000	40,76	39,05	- 1,71	- 1 195
80 000	42,82	41,27	- 1,55	- 1 241
90 000	44,34	42,90	- 1,44	- 1 291
100 000	45,50	44,11	- 1,39	- 1 385
110 000	46,41	45,07	- 1,34	- 1 479
120 000	47,18	45,87	- 1,31	- 1 573

Lindrande av pensionsinkomstbeskattningen

En inriktad lindring av beskattningen av pensionsinkomst sänker skatteinkomsterna med totalt 225 miljoner euro. Statens andel är 76 miljoner euro, kommunernas andel 131 miljoner euro, Folkpensionsanstaltens andel 10 miljoner euro och församlingarnas andel 8 miljoner euro. Skattegraden för pensionsinkomst uppgår efter ändringen på alla inkomstnivåer till högst nivån på beskattningen av löntagare, då man jämför skattegraderna för pensionstagare och 53 år fyllda löntagare.

En höjning av pensionsinkomstskattavdraget vid statsbeskattningen sänker skatteinkomsterna med ca 76 miljoner euro. En höjning av pensionsinkomstskattavdraget vid kommunalbeskattningen sänker skatteinkomsterna med ca 79 miljoner euro. Att pensionsinkomstskattavdraget för makar höjs till samma nivå som för ensamstående lindrar dessutom beskattningen för pensionerade makar med 70 miljoner euro.

Förutom genom höjningen av pensionsinkomstskattavdraget vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen minskar skattegra-

den för pensionsinkomst genom de sänkningar av inkomstskatteskalen som föreslås i denna proposition. Tabellen nedan sammanfattar hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna för 2009 i denna proposition tillsammans påverkar skattegraderna för en

ensamstående pensionstagarens pensionsinkomst på olika inkomstnivåer. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, genomsnittlig kyrkoskatt samt sjukförsäkringens sjukvårdspremie.

Pensionsinkomstens skattegrad, %

Pensionsinkomst euro/år	Grunderna år 2008 %	Grunderna år 2009 %	Ändring %-enhet	Ändring i skattemängd euro/år
5 000	0	0	0	0
10 000	6,16	4,21	- 1,95	- 196
20 000	21,79	20,57	- 1,22	- 243
30 000	28,82	25,76	- 3,06	- 916
40 000	32,85	31,52	- 1,33	- 531
50 000	35,24	33,87	- 1,37	- 681
60 000	36,83	35,44	- 1,39	- 831
70 000	38,88	37,23	- 1,65	- 1 154
80 000	40,62	39,05	- 1,57	- 1 254
90 000	41,97	40,47	- 1,50	- 1 354
100 000	43,05	41,60	- 1,45	- 1 454
110 000	43,94	42,53	- 1,41	- 1 554
120 000	44,68	43,30	- 1,38	- 1 654

Tabellen nedan sammanfattar inverkan på skattegraderna för pensionerad makes pensionsinkomstsvdrag vid kommunalbeskatt-

ningen höjd upp till den fulla folkpensionsmängden för en ensamstående pensionstagare

Höjning av pensionsinkomstsvdraget för make till nivån av ensamståendes pensionsinkomstsvdraget

Pensionsinkomst, euro/år	Skattegrad före ändringen, %	Skattegrad efter ändringen, %	Ändring %-enhet	Ändring i skattenämnd euro/år
6 000	0	0	0	0
8 000	0,5	0	- 0,50	- 40
10 000	8,68	4,21	- 4,47	- 447
12 000	14,13	10,40	- 3,73	- 447
14 000	17,27	14,61	- 2,66	- 372
16 000	19,42	17,09	- 2,33	- 372
18 000	21,10	19,03	- 2,07	- 372
20 000	21,29	20,57	- 0,72	- 143
22 000	21,64	21,64	0	0

Skattefria ersättningar för resekostnader

Enligt uppgifter i arbetsgivarnas årsdeklarationer betalades skattefria dagtraktamenten och måltidsersättningar 2007 till ca 767 500 skattskyldiga. Det sammanlagda beloppet på skattefria dagtraktamenten och måltidsersättningar var ca 836 miljoner euro. Eftersom beloppet är stort kan också små förändringar lätt medföra betydande effekter i skatteintäk-

terna. Vi har dock inte exakta uppgifter om arbetsförhållandena, vilket gör det svårt att utvärdera verkningarna av den föreslagna ändringen.

Inom metallindustrin arbetar uppskattningsvis 8 000 utsända arbetare av vilka ca 5 000 arbetar under förhållanden där förutsättningarna för resekostnadsersättningarnas skattefrihet inte uppfylls åtminstone i alla ar-

betsobjekt. Arbete under motsvarande förhållanden utförs också i andra branscher.

I fråga om utsända arbetare som övernattar på grund av arbetsresor utvidgas rätten att betala skattefria resekostnadsersättningar betydligt med stöd av de föreslagna ändringarna. Den utvidgade rätten till skattefria dagtraktamenten medför förluster i skatteintäkter. Skatteintäkterna minskar också på grund av möjligheten att betala skattefria kilometerersättningar i fler situationer än för närvarande. Skatteintäkterna beräknas minska med några miljoner euro.

I fråga om personer som dagligen reser mellan hemmet och arbetsstället utvidgar förslaget inte rätten att betala skattefria resekostnadsersättningar, men förslaget eliminerar många tolkningsproblem. Syftet är att arbetsgivaren mer tillförlitligt än nu kan bedöma rätten att betala skattefria ersättningar när arbetstagaren ska skickas till en kommanderingsplats. Risken för skattepåföljder i efterskott minskar således.

Ändringen av 72 a § 2 mom. i inkomstskattelagen, genom vilken det föreskrivs att kravet på ett avstånd på 100 kilometer endast gäller det tredje arbetsåret, bedöms inte få betydande ekonomiska konsekvenser. Inte heller ändringen av 72 a § 3 mom. i inkomstskattelagen, som gäller oförutsedda situationer, bedöms få betydande ekonomiska konsekvenser. Ändringen av 3 mom. lämnar mindre rum för tolkningar och gör på så sätt tillämpandet av bestämmelsen mer förutsägbart.

Motions- och kulturverksamhet som skattefri personalförmån

Den avsedda utvidgningen av skattefri rekreations- och hobbyverksamhet till frivillig motions- och kulturverksamhet sänker skatteinkomsterna med uppskattningsvis knappa 10 miljoner euro. Statens andel är ca 5,5 miljoner euro, kommunernas andel 4 miljoner euro, Folkpensionsanstaltens andel 0,3 miljoner euro och församlingarnas andel 0,2 miljoner euro.

För närvarande används ca fem miljoner motionssedlar för skattefri rekreations- och hobbyverksamhet per år. I fråga om motionssedlarna uppgår förlusten av skatteavkastning till ca 9 miljoner euro. Då den frivilliga skat-

tefria verksamheten utvidgas till kulturtjänster och då maximibeloppet stiger till 400 euro per arbetstagare kan det beräknas att förlusten av skatteavkastning fördubblas. En del av detta inriktas på anlitaandet av kulturtjänster och en del på ökat anlitaande av motionstjänster. En annan följd av att skattefriheten utvidgas till självständig kulturverksamhet är att det sannolikt kommer helt nya anställda med i systemet. Åtminstone under de första åren blir dock förlusterna av skatteavkastningen mindre än den nämnda beräkningen eftersom arbetsgivarna sannolikt inte tar de skattefria kultursedlarna i bruk genast.

Propositionens syfte är att förbättra arbetsgivarens möjligheter att stödja personalens välmående genom att utöka de personalpolitiska metoderna med åtgärder och verksamhetsmodeller relaterade till arbetshälsa som ska bidra till att arbetstagarna trivs och mår bra i jobbet och hålls i arbetslivet. Den föreslagna utvidgningen av skattefriheten kan väntas öka anlitaandet av kulturtjänster, vilket i sin tur förstärker kulturens ställning i samhället och förbättrar sysselsättningen inom kulturbranschen.

Donationsavdrag

Donationsavdraget för fysiska personer sänker skatteinkomsterna något om fysiska personer börjar göra betydande donationer till universitet och högskolor. Om universiteten t.ex. skulle få tio donationer till maximibelopp och hundra stycken donationer om 10 000 euro, skulle skatteinkomsterna minska med uppskattningsvis 1,5 miljoner euro. Det är dock svårt att på förhand bedöma i vilken utsträckning avdraget sporrar till donationer. Donationsavdraget för fysiska personer medför en aning mer arbete för Skattestyrelsen. Också universitet och högskolor som tar emot donationer skulle få något mer administrativt arbete till följd av den anmälingsskyldighet som sammanhänger med donationerna.

Idrottsutövarfonden

Höjningen av idrottsutövarfondens maximibelopp gäller idrottsutövare med höga inkomster. Det är inte många idrottsutövare som har möjlighet att överföra mer än de nu-

varande maximigränserna ger möjlighet till, dvs. över 30 procent av idrottsinkomstens bruttobelopp, eller i eurobelopp över 50 000 euro per år. Förslaget beräknas således inte ha betydande ekonomiska verkningar.

Hushållsavdraget

Att höja hushållsavdragets maximibelopp till 3 000 euro minskar skatteinkomsterna med uppskattningsvis 70 miljoner euro. Statens andel är 43 miljoner euro, kommunernas andel 24 miljoner euro, Folkpensionsanstaltens andel 1,5 miljoner euro och församlingarnas andel 1,5 miljoner euro.

Utvidgningen av hushållsavdraget väntas få en gynnsam verkan på sysselsättningen. Ett högre maximibelopp på avdraget sporrar hushåll att anlita arbete som innebär underhåll och ombyggnad av bostad samt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete i högre grad än nu. Den mest betydande delen av avdragsökningen inriktas sannolikt på underhåll och ombyggnadsarbeten eftersom de har varit föremål för den klart största delen av hela avdraget. I fråga om underhålls- och ombyggnadsarbeten ökar avdragets maximibelopp också mer än i fråga om hushålls-, omsorgs- och vårdarbete, eftersom man för närvarande för underhålls- och ombyggnadsarbeten för bostad kan avdra högst 1 150 euro och för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete 2 300 euro. Till följd av ändringen kanaliseras extra stöd också till energireparationer i småhus.

Reparation eller installation av hushållsmaskiner eller anordningar i hushållet ger för närvarande inte rätt till hushållsavdrag. Arbete som innebär installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser utgör i fortsättningen ett undantag från denna regel. Kostnaderna för reparation och installation är i många fall så pass små att de inte ensamma för sig i allmänhet överskrider avdragets självriskandel. Reparationsarbeten utförs i allmänhet inte heller hemma hos kunden. Men om den skattskyldige likväl har andra kostnader som ger rätt till avdrag eller om det handlar om ett installationsarbete som kostar mer än genomsnittet, omfattas kostnaderna av hushållsavdraget. Att utvidga hushållsavdraget till att

omfatta arbete som innebär installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser minskar skatteinkomsterna med uppskattningsvis några miljoner euro.

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Höjningen av självriskandelen i anslutning till rätten att dra av kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen ökar skatteinkomsterna med ca 31 miljoner euro, av vilket statens andel är ca 12 miljoner, kommunernas ca 17 miljoner, Folkpensionsanstaltens ca 1 miljon och församlingarnas andel ca 1 miljon euro. De som färdas med städernas interna biljetter faller på grund av den höjda självriskandelen i regel utanför avdraget. Utan en höjning av självriskandelen skulle städernas interna resor i och med höjda biljettpriser allt oftare omfattas av avdraget.

Höjningen av självriskandelen minskar också avdragsbeloppet för dem som färdas längre sträckor. Sedan självriskandelen senast höjdes 1998 har priserna på färdbiljetter dock stigit så mycket att avdrag också efter höjningen kan beviljas till klart högre belopp än det man kunde dra av för en motsvarande resa 1998. Kostnaderna för en regionbiljett som gäller inom Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD:s område var 1998 för 11 månader ca 601 euro, varvid avdraget efter att självriskandelen dragits ifrån uppgick till ca 100 euro. År 2008 är kostnaderna för motsvarande biljett ca 912 euro. Också efter den höjda självriskandelen kan avdraget i dessa fall uppgå till över 300 euro.

De föreslagna ändringarnas verkning på kommunernas skatteinkomster och avkastningen av sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Till följd av de föreslagna ändringarna i grunderna för beskattningen sjunker kommunernas skatteinkomster med sammanlagt ca 380 miljoner euro. Regeringen lämnar separat en proposition med bestämmelser om hur kommunerna kompenseras för de sänkta skatteinkomsterna genom en höjning av statsandelarna för social- och hälsovårdsväsendet.

De föreslagna ändringarna i grunderna för beskattningen minskar avkastningen av sjukförsäkringens sjukvårdspremie. De belopp som inflyter av sjukvårdspremien beräknas minska med ca 26 miljoner euro. Procentsatsen för sjukvårdspremien bestäms enligt 18 kap. i sjukförsäkringslag (1224/2004) så att intäkterna av premien täcker hälften av kostnaderna för sjukförsäkringen. Storleken på sjukvårdspremien bestäms årligen genom lag. Regeringen lämnar separat en proposition om 2009 års sjukvårdspremie.

4 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid finansministeriet.

Förslagen till skattefria resekostnadsersättningar baserar sig på förslagen i den rapport som Arbetsgruppen för utsända arbetare publicerade 2008, och på fortsatt beredning av förslagen.

Förslaget om skattefrihet för arbetstagarens frivilliga motions- och kulturverksamhet baserar sig på en promemoria av en arbetsgrupp tillsatt av undervisningsministeriet (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2008:13). I arbetsgruppen fanns representanter för undervisningsministeriet och dessutom finansministeriet och Skattestyrelsen.

Förslagen om beskattning av socialförmåner har beretts i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet. Förslaget om utvidgning av hushållsavdraget har i fråga om ändringarna som gäller data- och informationsteknik beretts i samarbete med kommunikationsministeriet.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2009. Lagen om inkomstskatteskalen för 2009 tillämpas vid beskattningen för 2009 och andra lagar första gången vid beskattningen för 2009. Bestämmelsen om donationsavdrag för fysiska personer gäller tillfälligt till slutet av 2010 och tillämpas vid beskattningen för 2009 och 2010.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om inkomstskatteskalen för 2009

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 § Vid beskattningen för 2009 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) skall betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

2 § Denna lag träder i kraft den 20 .

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euroa	Skatt vid nedre gränsen euroa	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre, %
13 100 — 21 700	8	7,0
21 700 — 35 300	610	18,0
35 300 — 64 500	3 058	22,0
64 500 —	9 482	30,5

2.

Lag**om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,
 av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,
ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 116 c § 1 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,
 av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. och 116 c § 1 mom. i lag 1218/2006, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1141/2007, 101 § 2 mom. i lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt
fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b § och till lagen temporärt en ny 98 a § som följer:

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst anses inte, om inte något annat följer av vad som föreskrivs ovan, sedvanliga och skäligen förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av:

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar;

Som förmåner enligt 1 mom. 4 punkten betraktas också årliga förmåner till högst 400 euro för sådan frivillig motions- och kulturverksamhet för arbetstagaren som arbetsgivaren erbjuder. I detta moment avses med kulturverksamhet besök på museer, teatrar, opera, biografier, konserter, konstutställningar eller andra motsvarande evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden. Som kulturverksamhet betraktas också besök i vetenskapscenter och på idrotsevenemang samt deltagande i handled-

da, aktivitetsbaserade kurser. Det förutsätts att förmånen står till förfogande endast för arbetstagaren.

72 §

Arbetsresa

Med arbetsresa avses en resa till arbetsstället också om:

1) arbetsstället är beläget på annat driftsställe än i ett verksamhetsställe eller ett samfund som hör till samma intressesfär som arbetsgivaren,

2) arbetet är tillfälligt på det sätt som avses i 72 a §,

3) arbetsstället befinner sig mer än 100 kilometer från den skattskyldiges bostad och

4) den skattskyldige på grund av en resa till arbetsstället har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av arbetsställets läge.

72 a §

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefri inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge och arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats.

Om en arbetsperiod som har överenskomits att räcka högst den tid som anges i 1 eller 2 mom. fortgår en längre tid av orsaker som skäligen inte har kunnat förutses, betraktas arbetet som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe ända tills den tidsfrist för tillfälligt arbete som anges i 1 eller 2 mom. upphör.

72 b §

Egentlig arbetsplats

Med egentlig arbetsplats avses den plats där den skattskyldige arbetar stadigvarande.

Har skattskyldig på grund av arbetets rörlighet ingen sådan plats där han stadigvarande arbetar, anses såsom egentlig arbetsplats den plats, där han avhämtar arbetsorder, förvarar arbetsplagg, redskap och material, vilka han använder i arbetet, eller annan i fråga om arbetets utförande motsvarande plats.

Med egentlig arbetsplats avses inte ett arbetsställe dit arbetstagaren gör en arbetsresa som avses i 72 § 2 mom.

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte:

1) barntillägg enligt folkpensionslagen (568/2007),

6) handikappbidrag, kostersättning och vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),

8) värnpliktings dagtraktamente och militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),

10) yrkesexamensstipendium enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),

12) ekonomiska förmåner ur statens medel för elever i läroavtalsutbildning enligt 39 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998),

13) lönesubvention som fysiska personer erhåller enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, om subventionen används i annan verksamhet än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk,

15) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975) och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) samt bostadstillägg enligt lagen om studiestöd (65/1994),

19) rehabiliteringsförmåner enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) samt ersättning för uppehälle enligt 31 § i nämnda lag,

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlitanande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 7 000

euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 600 euro (*självriskandel*).

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, minskas hans eller hennes självriskandel med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 110 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

98 a §

Donationsavdrag för fysiska personer

Fysiska personer och dödsbon får från sin nettoförfärvsinkomst dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 250 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller en universitetsfond i anknytning till dessa.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,65 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 46 procent av det belopp som nettoförfärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget med.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,37, varefter produkten minskas med beloppet av fullt grundavdrag och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 62 procent av det överskjutande beloppet.

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 600 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 50 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 100 000 euro per år.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Från den inkomstskatt på förfärvsinkomster som ska betalas till staten görs ett arbetsinkomstavdrag. Till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förfärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förfärvsinkomst, dividender som ska beskattas som förfärvsinkomst, förfärvsinkomstandel av företagsinkomst som ska fördelas samt förfärvsinkomstandel

av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning.

Avdraget utgör 5,2 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 600 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,2 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förfärvsinkomster som ska betalas till staten.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 3 000 euro om året och beviljas endast

i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

Som normalt omsorgs- eller vårdarbete betraktas inte sådana hälso- och sjukvårdstjänster vilkas försäljning är skattefri enligt 34—36 § mervärdesskattelagen (1501/1993). Reparation eller installation av hushållsmaskiner eller anordningar i hushållet betraktas inte som sådant arbete som innebär underhåll av bostad. På arbete som innebär installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser tillämpas dock vad som föreskrivs om arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad i 1 mom.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 98 a § gäller till och med den 31 december 2010.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2009, dock så att 98 a § endast tillämpas vid beskattningen för 2009 och 2010.

3.

Lag**om temporär ändring av 16 § i lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas temporärt till 16 § i lagen om beskattningsförfarande av den 18 december 1995 (1558/1995), sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1122/1996, 1127/1996, 1172/1998, 565/2004, 410/2005, 1079/2005 och 1089/2005, ett nytt 12 mom., varvid det nuvarande 12 mom. blir temporärt 13 mom., som följer:

16 §

*Utomstående allmänna skyldighet att lämna
 uppgifter om utgifter och avdrag*

 Universitet och högskolor ska för beskattningen till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om en donation som har gjorts av en

skattskyldig och som är avdragbar enligt 98 a § i inkomstskattelagen (1535/1992).

 Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2010.

Lagen tillämpas på de uppgifter som lämnas för 2009 och 2010.

4.

Lag**om upphävning av 10 § lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 10 § i lagen om skatteredovisning av den 10 juli 1998 (532/1998) 10 §, sådan den lyder i lag 1129/2005.

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2009. Lagens 10 § tillämpas sista gången i redovisningen för skatteåret 2008.

Helsingfors den 15 september 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Jyrki Katainen*

*Bilaga
Parallelltext*

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,
 av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,
ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 116 c § 1 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,
 av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. och 116 c § 1 mom. i lag 1218/2006, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1141/2007, 101 § 2 mom. i lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt
fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b § och till lagen temporärt en ny 98 a § som följer:

Gällande lydelse

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst anses inte, om inte något annat följer av vad som stadgas ovan, sedvanliga och skäligen förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar; *som sådan kan också anses motionssedlar som arbetsgivaren bekostar,*

Föreslagen lydelse

69 §

Sedvanlig personalförmån

Som skattepliktig inkomst anses inte, om inte något annat följer av vad som föreskrivs ovan, sedvanliga och skäligen förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av:

4) rekreations- eller hobbyverksamhet som arbetsgivaren ordnar;

Som förmåner enligt 1 mom. 4 punkten betraktas också årliga förmåner till högst 400 euro för sådan frivillig motions- och kulturverksamhet för arbetstagaren som arbetsgivaren erbjuder. I detta moment avses med kulturverksamhet besök på museer, teatrar,

opera, biografer, konserter, konstutställningar eller andra motsvarande evenemang eller tillställningar med anknytning till olika konstområden. Som kulturverksamhet betraktas också besök i vetenskapscenter och på idrottsevenemang samt deltagande i handleda, aktivitetsbaserade konstkurser. Det förutsätts att förmånen står till förfogande endast för arbetstagaren.

72 §

Arbetsresa

72 §

Arbetsresa

Med arbetsresa avses en resa till arbetsstället också om:

1) arbetsstället är beläget på annat driftsställe än i ett verksamhetsställe eller ett samfund som hör till samma intressesfär som arbetsgivaren,

2) arbetet är tillfälligt på det sätt som avses i 72 a §,

3) arbetsstället befinner sig mer än 100 kilometer från den skattskyldiges bostad och

4) den skattskyldige på grund av en resa till arbetsstället har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av arbetsställets läge.

72 a §

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. Dessutom förutsätts att arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefria inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa

72 a §

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefria inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge och arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge.

Om en arbetsperiod som har överenskommits att räcka högst den tid som anges i 1 eller 2 mom. fortgår en längre tid av orsaker som skäligen inte har kunnat förutses, betraktas arbetet som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe ända tills det tydligt kan påvisas att arbetet kommer att fortgå en längre tid.

än 100 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats.

Om en arbetsperiod som har överenskommits att räcka högst den tid som anges i 1 eller 2 mom. fortgår en längre tid av orsaker som skäligen inte har kunnat förutses, betraktas arbetet som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe ända tills *den tidsfrist för tillfälligt arbete som anges i 1 eller 2 mom. upphör.*

72 b §

Egentlig arbetsplats

Med egentlig arbetsplats avses den plats där den skattskyldige arbetar stadigvarande.

Har skattskyldig på grund av arbetets rörlighet ingen sådan plats där han stadigvarande arbetar, anses såsom egentlig arbetsplats den plats, där han avhämtar arbetsorder, förvarar arbetsplagg, redskap och material, vilka han använder i arbetet, eller annan i fråga om arbetets utförande motsvarande plats.

Med egentlig arbetsplats avses inte ett arbetsställe dit arbetstagaren gör en arbetsresa som avses i 72 § 2 mom.

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

1) barntillägg och vårdbidrag för pensionstagare enligt folkpensionslagen (347/1956),

6) vårdbidrag enligt lagen om vårdbidrag för barn (444/1969),

8) värnpliktigs dagspenning, militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993) och hemförlovningspenning enligt lagen om hemförlovningspenning (910/1977),

10) avgångsbidrag och stöd för yrkesinriktad utbildning enligt lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) och

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte:

1) barntillägg enligt folkpensionslagen (568/2007),

6) handikappbidrag, kostersättning och vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),

8) värnpliktigs dagtraktamente och militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),

10) yrkesexamensstipendium enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),

statstjänstemannalagen (750/1994) samt yrkesexamensstipendium enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),

12) i lagen om läroavtal (422/1967) nämnda ekonomiska fördelar som lärlingar erhåller av statens medel,

13) sysselsättningsstöd som fysiska personer erhåller enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och inte heller det arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 6 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) som betalas till arbetsgivare, om stödet används i annan verksamhet än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk,

15) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975) och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) samt bostadstillägg enligt lagen om studiestöd (65/1994),

18) *handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/88), (kumotaan)*

19) förmåner enligt lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991) och motsvarande förmåner samt ersättning för uppehälle enligt 2 § lagen om rehabiliteringspenning (611/1991),

12) *ekonomiska förmåner ur statens medel för elever i läroavtalsutbildning enligt 39 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998),*

13) *lönesubvention* som fysiska personer erhåller enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, *om subventionen* används i annan verksamhet än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk,

15) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975) och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) samt bostadstillägg enligt lagen om studiestöd (65/1994),

(18 punkt upphävs)

19) *rehabiliteringsförmåner enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005)* samt ersättning för uppehälle enligt 31 § i nämnda lag,

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 7 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 500 euro (*självriskandel*).

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om offentlig arbets-

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 7 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 600 euro (*självriskandel*).

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om

Gällande lydelse

kraftsservice eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, minskas hans eller hennes självriskandel med 45 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 90 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

Föreslagen lydelse

offentlig arbetskraftsservice eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, minskas hans eller hennes självriskandel med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 110 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

98 a §

Donationsavdrag för fysiska personer

Fysiska personer och dödsbon får från sin nettoförvärvsinkomst dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 250 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller en universitetsfond i anknytning till dessa.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,53 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 53 procent av det belopp som nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget med.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,65 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 46 procent av det belopp som nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget med.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas så att beloppet av full folkpension multipliceras

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas så att beloppet av full folkpension multipliceras

med 1,37, varefter produkten minskas med beloppet av fullt grundavdrag och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförvärsinkomst större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 70 procent av det överskjutande beloppet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan beviljas en skattskyldig som denna lags bestämmelser om make tillämpas på pensionsinkomstavdrag för make vid kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavdraget för make beräknas enligt 2 och 3 mom. Såsom full folkpension för make ska betraktas det belopp som under skatteåret har betalats till make såsom full folkpension.

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 600 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 30 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 50 000 euro per år.

med 1,37, varefter produkten minskas med beloppet av fullt grundavdrag och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförvärsinkomst större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 62 procent av det överskjutande beloppet.

(4 mom. upphävs)

116 c §

Idrottsutövarfond

En idrottsutövare, vars idrottsinkomst för skatteåret uppgår till minst 9 600 euro före avdrag av utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande, har rätt att av sin idrottsinkomst skattefritt till en idrottsutövarfond överföra högst 50 procent, beräknat på idrottsinkomstens bruttobelopp, dock högst 100 000 euro per år.

125 §

Förvärsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Från den inkomstskatt på förvärsinkomster som skall betalas till staten görs ett förvärsinkomstavdrag vid statsbeskattningen. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärsinkomst, dividender som skall beskattas som förvärsinkomst, förvärsinkomstandel av företagsinkomst som skall fördelas samt förvärsinkomstandel av närings-

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Från den inkomstskatt på förvärsinkomster som ska betalas till staten görs ett *arbetsinkomstavdrag*. Till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

verksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning.

Avdraget utgör 3,6 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 400 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 0,9 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förfärvsinkomster som skall betalas till staten.

Om avdraget är större än beloppet av inkomstskatt på förfärvsinkomster som skall betalas till staten före avdraget, räknas ett belopp som motsvarar skillnaden, dock högst det sammanlagda beloppet av kommunalskatt, kyrkoskatt och sjukförsäkringens sjukvårdspremie som påförts den skattskyldige, den skattskyldige till godo på det sätt som i lagen om beskattningsförfarande bestäms om användning av förskott som innehållits.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (hushållsavdrag). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 2 300 euro om året och beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro. *I maximibeloppet kan ingå högst 1 150 euro i avdrag som beviljas med anledning av arbete som innebär underhåll eller ombyggnad.*

Som normalt omsorgs- eller vårdarbete betraktas inte sådana hälso- och sjukvårdstjänster vilkas försäljning är skattefri enligt 34—36 § mervärdesskattelagen (1501/1993). Reparation eller installation av hushållsmaskiner eller anordningar i hushållet betraktas inte

som anses utgöra förfärvsinkomst, dividender som ska beskattas som förfärvsinkomst, förfärvsinkomstandel av företagsinkomst som ska fördelas samt förfärvsinkomstandel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning.

Avdraget utgör 5,2 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 600 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,2 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förfärvsinkomster som ska betalas till staten.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 3 000 euro om året och beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

Som normalt omsorgs- eller vårdarbete betraktas inte sådana hälso- och sjukvårdstjänster vilkas försäljning är skattefri enligt 34—36 § mervärdesskattelagen (1501/1993). Reparation eller installation av hushållsmaskiner eller anordningar i hushållet betraktas

som sådant arbete som innebär underhåll av bostad.

inte som sådant arbete som innebär underhåll av bostad. *På arbete som innebär installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser tillämpas dock vad som föreskrivs om arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad i 1 mom.*

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 98 a § gäller till och med den 31 december 2010.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2009, dock så att 98 a § endast tillämpas vid beskattningen för 2009 och 2010.
